EUGEN JEBELEANU

SCRIERI

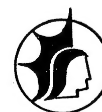
2

Bucureşti — 1974

EUGEN JEBELEANU

POEZII

HANIBAL

EDITURA MINERVA

Coperta: *Constantin Guluță*

Pentru
Blanca și Miguel Angel Asturias

HANIBAL*

(1973)

* Am păstrat ortografia volumului ***Hanibal,*** **apărut** la Editura Cartea Românească în anul 1973 (*n.a.*).

RÂUL PE OBRAZ

RÂUL PE OBRAZ

Pe străzi sunt eu cu faţa spartă
de-un râu al cărui nume nu e
întipărit pe nici o hartă
şi care din pustiuri suie
şi-aşteaptă clipa — neştiută —
când pe pământ or să mă'ntindă,
iar apa lui pe faţa mută
va fi o netedă oglindă.

MÂNĂ SPARTĂ

Nu sunteţi înţelepte, degete,
nu ştiţi să vă uniţi,
să fiţi un cuib care păstrează
foi, păsări şi cântări ascunse

Chiar strânse tare, încă mai lăsaţi
silabe de lumină între voi,
prin care se strecoară
ţiparii fulgerătoarei mele vieţi

Aţi adunat făina nopţii
aţi frământat-o, şi din norii ei
aţi rotunjit pe cer o pâine mare
ce-alunecă şi cade
la peştii orbi din Mare.

DECEMBRE

Cum treci, tăcuto, prin mine
paşii mei în zăpada de-atunci
sburătorii sâni de crizanteme
rătăcirile mele îndelungi
lungile sănii de scânduri
ciuruitele stele adânci
urmele nemaigăsite
îmbătrânitele stânci
unde doar muşchiul e verde
în subţiorile reci
pe unde am trecut împreună
pe unde n'o să mai treci
pe unde pleoapa de lună
alunecă oarbă pe veci.

ÎN TOATE

Cât va mai arde inima
te voi păstra în mine
iar eu lângă tine şi'n iarbă
şi mult deasupra norilor.

Însă mi-e teamă să nu fii
şi'n acest ultim fluture
ce-şi lasă polenul lunatec
sărutându-mi obrazul

sau pe o creastă de munte
unde nu pot ajunge
din pricina cristalelor
orbitoarei zăpezi,

care-ar putea să fie
lacrimile tale
îngheţate de spaima
că le-aş putea zări.

TRECERE

Anii mei duşi
precum anii tăi
Tobele bătând
în oraşul însorit

Sprijineam cu suflarea
atât de încordată
pereţii înnebuniţi
de bombardamente

Anii mei duşi
precum anii tăi

Cei dispăruţi atunci
cu o încredere atât
de curată'n viaţă

— O să ne reîntâlnim
dincolo de văzduh

Nopţile înalte
încrederea în stele

Soarele bătând
cu aripi nebune
lăsându-mi un fulg
luat de un vânt

Anii mei duşi
precum anii tăi
sburătorii mei ani.

RUGĂCIUNEA LINGURII

Dă forţă mâinii să nu mă reverse,
să fiu un lac tăcut pe-a cărui faţă
cresc sori şi lune fumegând
Nu mă toci, îngăduie-mi să fiu
mereu adâncă şi'nţeleaptă
precum văzduhul unui suflet drept,
iar malurile mele să rămână
de-a pururi blânde gurii care tremură
şi celei înfricate şi flămânde
şi să fiu plină totdeauna pentru
acei care, oglindindu-se în mine,
şi-ascultă inimile obosite
şi'ncet mă sorb gândindu-se la viaţă.

Să-mi fulgere în timpul zilei
o rândunică de senin întinsul,
iar noaptea, în adâncul meu să-şi clatine,
sporindu-şi grâul de lumină, stelele.
Dă forţă mâinii celui care tremură
şi care, încercând să mă ridice,
mă'mprăştie şi fără să-şi dea seama,
mă umple-ochi cu lacrimile lui
şi-apoi le soarbe dus pe gânduri.

RUE PIERRE DEMOURS

De m'aş întoarce unde am fost atunci...
Şi strada şi hotelu'n care am stat
desigur mai există.
Acolo, paşii noştri... Tava soarele dimineţii
pe care ne aduceau
rubinele dulceţii între
fierbintea paranteză a cornurilor.
Şi baia'ntunecoasă trebuie
să fie încă.
Şi cântecele răguşite ale
descărcătorilor de lăzi umede încă
de năduşeala stelelor
şi strigătele acelui pui de negru
închis în labirintul de ciment
privind înfricoşat cum se rostogolesc
sub fierăstrăul toamnei minotauri

şi mari buşteni pletoşi şi frunze
şi glasul mamei : *„Vilain que tu es !"*
Şi tu spunând : „Crezi că o să
mai revenim vreodată ?..."
Apoi, cititu'n palmă şi-acel râs
ce nu se mai întoarce :
„Nu. N'am spus adevărul !..."

Tot ce a fost există... poate doar
puţin schimbat.
Acolo e, şi totul e la fel... Dar
nu mai ştiu drumul...

DA ŞI NU

Cred în tot ceea ce-i legat de tine
şi-atâtea sunt, doar orbii nu văd,
eşti pe cea mai apropiată
stea ; ce firesc ar fi de-ai apărea

Nu cred în adevărul omului trăind
chiar şi un secol, şi-apoi dispărând.
Absurdu-l văd, însă nu cred în el.
Nu tot ce nu se vede e fantasmă

Durerea spiritului e mult mai adâncă
decât a trupului. Cred în puterea
a ceea ce să sboare-a învăţat.
Nu cred în resemnare şi'n pustiu

Nu cred în nedreptate, nici măcar
în vânturile sorţii care'mpart
arzânde roţi de spini celor mai mulţi
şi câtorva — roţi de maşini solare

Sunt vasul de pământ ; cel ce păstrează
sărutul amintirilor ; am toarte
pe care le susţine braţul tău
mult mai puternic azi decât odată

Nu cred în rânjetul ticăloşiei
în cei ce-apasă nu numai pământul,
ci şi pe fraţii lor, nu pot să cred,
cum nu pot crede în taftaua mlaştinii

Nu cred în cei ce vor să uite,
şi cât mai repede, pe cei plecaţi din viaţă,
fiindcă ei sunt cei care astfel
vor să dea pradă Morţii Spiritul

Nu cred în corbul care vrea
cu foşnetele beznei s-acopere văpaia
şi croncăne : „Urmaţi-mă, eu sunt
orga luminii". Cred în licurici

Cred în văzduhul tău, azi fără lanţuri,
în frumuseţea ta cred.
Cred în vestmântul gândurilor tale
şi nu cred în uitare. Niciodată.

SPLENDORI

Cum aluneca trenul pe câmpia de curând plouată
şi-atât de verde în călătoria
care (nu ştiam) urma să fie
pentru unul dintre noi
şi cea din urmă. „Această Italie
splendidă." Glasul tău. Iarba fumegând
şi norii flamingo...
le simt răsuflarea roz-albă
şi şuieratul locomotivei. Reggio Emilia...
sau poate altă staţie, în nici un caz
nici una mai mult decât cele care au urmat
înainte de cea din urmă,
atât de apropiată. Te văd.
Atunci adormită încă pe umărul meu
Mă înapoiez acolo şi atunci
îndepărtând staţiile şi strâng

şi ascund într-un pumn fumul
(astăzi crepul) locomotivei.
Şi te păstrez adormită pe umărul meu
privind spre iarba atât de verde
ce fumegă *splendidă.*

OCHI ÎNCHIŞI

Voi n'aţi văzut precum eu am văzut
ochi care se închid nu pentru somn
ci pentru totdeauna,
lopeţile a două lacrimi
scăpate în defintivul
lac fumuriu
Atunci mi-am dat seama
că nu mai e vorba
nici de America, nici de Vechiul Continent
nici de Asia
ci de omul acela
care închide ochii
scăpând lopeţile pentru totdeauna.

FLOAREA SOARELUI

Chip rotund, apleacă-ţi pleoapele
peste umărul acesta. Am nevoie
să mă oglindesc în ochii tăi
grei de lacrimi aurii de fericire.
N'o să stau prea mult, ci către Mare
o să mă îndrept aproape singur
şi târându-mi luntrea umbrei, strâmtă,
lângă mal mă voi opri. Aşteaptă.
Mai priveşte-mă încă o dată
înclinată, încă amintindu-ţi
şi în timp ce-o să mă'ntind în cuibul
strâmtei mele umbre şi-o să-ncep
să vâslesc din lungi lopeţi de noapte,
tu întoarce-ţi capul strălucind
de atâtea lacrimi fericite
către soarele ce-o să apară.

HOTĂRÂRE

Acum te voi lua,
dar nu cu blândeţe, de-acolo unde eşti
şi unde stai ascunsă (ascunsă prin
propria ta voinţă întunecată sau
prin geometrica,
nepăsătoarea voinţă a pietrei —
mă feresc să-i spun altfel —),
acum te voi lua şi te voi duce
în imperioasa înaintare a luminii
Te voi lua şi te voi duce
de acolo unde eşti
pitită sau reţinută de alţii, de Alta,
de Înalta, de Adânca, de cea mai mută dintre
Nevăzute.

Acum, te voi lua şi te voi smulge
nepăsător de împotrivirea pietrei,
râzând de crinii trâmbiţelor cereşti,
de toba lunii vălurind uitarea
pe care norii-şi trec degetele hipnotice.
Acum, te voi lua şi te voi smulge
din nepăsarea pietrei, din acel
loc al câinilor vântului
şi a ceea ce nimeni nu poate
să înţeleagă
Acum, te voi smulge din acel loc
(nu vreau să-l numesc),
te voi spăla cu mâinile mele
şi te voi repune
în imperioasa înaintare a luminii.

MIRESME PIERDUTE

Miroase cum mirosea în pădurea pierdută
când aveam opt sau nouă ani poate
şi când în mine se legănau câteva liane de gânduri
şi câteva maimuţe pitice cu care semănam.

A frunze umede miroase şi-a şopârle şi-a ovaţii de fulgere
care aprindeau părul pisicii sălbatice
şi-a ceea ce aştepţi : o săritură cu aripi
în braţele cu subţiori adânci ale nopţii

Acolo sunt scoici cu groase buze roze
care-mi înghit tristeţile zâmbind
şi un cer care îmi leagănă sufletul de-argint
noaptea când îmi vorbeşti prin literele licuricilor

şi când urechile îmi sunt fierbinţi
şi când la tâmple o vână îmi bate miezul nopţii
şi când îţi iau mâna pe care mi-o simţi
şi reintrăm, cu nări umflate ca goarnele,
respirând bătrâna pădure pierdută.

FIRESCUL NEFIRESC

Ceea ce a fost nu mai este
şi ceea ce este nu va mai fi.
Atâtea mecanisme pământeşti şi celeste
care nasc atâţia homunculi şi fii.
Toate tristeţile se sfâşie între ele
şi norul le stinge amintirea cu vata
şi amurgul meu naşte sângerii mărgele
şi limba uitării le şterge — şi gata.

ABSENTA

Cazi-mi în braţe tăcută,
tu, cea plecată, care eşti numai a mea,
ca'ntr'un hamac de tăcere o stea
legănându-şi părul pierdută.

STRÂNS

Trebuie să mă grăbesc să spun
atâtea lucruri nespuse,
trebuie în braţe să te adun,
duso, şi-atâtea umbre răpuse.

Noaptea se întinde. Ceea ce scriu
scriu într'o ciudată lumină
cu o creangă de fulger pe un cer pământiu
un semn pe o planetă străină.

UŞI

Cu cheia care-mi tremură în mână, pe când erai
puteam să deschid orişice uşă
Acuma uşa ta îmi spune : stai !
şi celelalte sunt de cenuşă.

ZĂPEZI

Cât îmi place zăpada şi
ce frică mi-este de ea
aducându-mi aminte de fulgii
de atunci şi de tine.
Ea mi se strecoară între guler şi ceafă
prelinsă în plete-argintii
şi de fiecare dată îmi ia
ceva care zboară în beznă
şi în înălţime.

BIJUTERII

Inelul nostru e un cerc de apă
care ne logodeşte clătinându-se uşor.
În el în fiecare seară scapă
o lună nouă şi un pui de nor.

CULORI

Ţi-ascult culorile şi caut
sub aripile lor să mă'ncălzesc.
Albastrul tău m'ajută să plutesc
către izvoarele de argint ale unui flaut
şerpuitor.

RADIOGRAFIA IERNII

Scheletul zăpezii pe câmpuri —
şi eu mai departe pe gânduri
printre atâtea schelete
ale vieţilor iuţi şi încete

Plecă dintre noi iarăşi unul
şi cască în zare tot tunul
la fel ca atunci când erai
stăpână a norilor cai
şi peste lungi coaste de stele...

Scheletele absenţei — ce grele
atârnă cu cele ale iernii

Şi amara zăpadă a pernii...

CÂND

Când nu voi mai avea nimic de la tine
nici un nasture orb, nici o cămaşă de lună zdrenţuită
nici un flacon aburit în care a mai rămas o lacrimă suspendată
când nu voi mai avea nici o oglindă
nici o pupilă de apă în care să mă recunosc...
Ce va fi atunci, nu ştiu...
Dar cum aş mai putea fi eu ?
Voi fi un cărăbuş orb, mă voi lovi,
de câteva mobile de praf
voi întreba în stânga şi în dreapta
dacă mai este un drum şi unde duce — şi
cum mă cheamă şi ce
au fost toate acestea.
O să fiu atât de obosit
încât n'o să mai pot dormi nici o secundă
şi o să mă uit de jur împrejur şi n'o să văd nimic
şi o să spun : „ei şi ?“

şi o să mă strâng în braţe
şi o să mă legăn ca pe un copil
şi o să vreau să adorm într'o
nesfârşită văgăună umedă
şi o să fiu aproape sigur
că numai aşa se va face lumină
o, draga, draga, draga mea,
atunci fără de chip şi fără amintire...

METAMORFOZĂ

Ceapa cu foi moi de opal
a îngheţat şi a scos o coadă verde
şi a devenit un mic animal
care din ochi nu mă mai pierde.

GEAMUL

Aici eram noi cei care ne duceam
şi dincolo voi ce ne priveaţi prin geam
cu duşmănie, fără ca să ştiţi
că după noi veţi fi şi voi priviţi.

AVERTISMENT

Dacă o să mai duc mult timp această viaţă
e limpede că ea nu mă mai duce
cu toate că de mine atâta se agaţă
făcându-şi cruce.

DINTR'O PĂDURE

Dintr'o pădure a ieşit sburând
un câine mic şi vesel cu o pată de aur
şi de la început mi s'a uitat în ochi
mărturisindu-mi : „Sunt".

Privindu-mă, parcă-mi pătrunse
în ochi şi, ca să mă înveselească,
la goană o luă prin frunzele căzute
stârnind în urma lui cozi lungi de frunze.

Şi n'avea nici o zgardă, nici un soi
de grijă, numai veselie,
şi goana lui era de aur risipit
şi nu ştia că lumea e încă în război.

CĂŢELANDRUL

Căţelandrul ucis îşi lăsase pielea pe şosea
şi acum sufletul lui sbura sus
printre norii roz-albi ai acestui Decembrie nebun.
Îl vedeam cum, liberat, puţin nedumerit de noul său drum,
şi puţin întristat de ceea ce lăsase în urmă
sufletul lui zburda pe pajiştile cereşti
unde, Doamne, eu nu sunt încă.
Şi totul era frumos şi atât de roz-alb,
în afară de oribila floare roşie
care-şi picura petalele din trupul căţelandrului întins pe şosea.

NIMIC NU SE PIERDE

Această cizmă a ta, fetiţo,
are un bot de şarpe
şi căptuşeala ei e rubinie
Cînd va începe să se mişte o să auzi
o muzică de flăcări şi de harpe
Să nu te sperii. Totul e
aşa cum trebuie să fie
Cînd talpa o să se tocească, şi
se va toci, — o alta o să vie.

ACEASTĂ BOGĂŢIE

Nimeni nu mai are ce să-mi fure,
nici măcar o rugă, nici măcar un cui,
decât o brăţară din oasele mele pure
ce se clatină'n mâna văzduhului.

ACESTUI OM

Acestui om îi e frică de tine şi de mine
el se ascunde când ne vede
el se piteşte noaptea în trestiile stelelor
şi-i vine să plângă şi nu ştie de ce.

MAI APROAPE

Vom putea fi mai aproape
dacă nu ne vom îndepărta
de drumul acela suind
printre oamenii care
nu râd totdeauna.
Răsuflările lor mişcă roţile stelelor
leagănă'n albii oraşele
aleg din zăpezi diamantele.
Au un fir nevăzut
trecut prin urechile acului
stelei înalte.
În noaptea asta vor coase
haine încăpătoare
pentru aceia ce dârdâie încă.

ULTIMA OARĂ

Termină dacă poţi
ceea ce nici nu ai început
chinuitule cu gene de scrum
care dai foc la ceea ce nu arde

Eşti un nobil stăpân
pe pământul umbrei tale
pe care când piere soarele
o şterge limba urâtului

Eşti domn şi pe unele zile
pe cele care s-au dus
ţinându-se oarbe de mână
neştiind cum le cheamă

Era o zi de Marţi când
ai privit cu ea ultima oară luna
ţinându-i mâna caldă
ce n-o mai ai în nici un fel

Ca să ţi-o reaminteşti
sculpteaz-o strângând tare ochii
cu o daltă de vânt ascuţit —
şi apoi lasă-ţi pletele albe,
de care fug toţi copiii,
în luntrea mâinii pierdute,
ca să te ducă la fund...

SUFLETUL APEI

Veneţie paradis afund
Veneţie cer scufundat
am trecut prin tine tăcut
gândindu-mă la tot ce a fost
gândindu-mă la mine care eram
căci nu puteam să nu fiu, nu puteam
pe vremea când leul lui San Marc,
trăgea în inima mea cu un arc,
cu un arc smuls din curcubeu
cu o săgeată pe care o port mereu
în pieptul meu ca pe un lung suspin
ca pe o rază furioasă, ca pe un spin,
ca pe o viperă, o arsură,
intrând în inima mea deschisă ca o gură
plină de toate culorile durerii
amară de umbrele serii.

Veneţie soare lichid
cu ferestre care se deschid şi se închid
soare cu ferestre, cu giurgiuvele,
molatice, şerpuitoare, uşoare, grele.
Veneţie oftat cu încăpătoare paturi
cu geamuri lunecoase, fără canaturi,
Veneţie suflet al apelor, grea,
Veneţie a mea şi a nimănuia...

RENAŞTERE

Până la urmă fiecare rămâne singur după-Aceea
care poate fi după iubire sau despărţirea pentru un timp
sau pentru totdeauna
Totul este destinat despărţirii
Numai amăgirea fată pierdută ne dă târcoale
legându-ne ochii cu o năframă de violete
curând destrămată

Cu cât eşti mai fericit şi mai mult timp
cu atât trăznetul te pândeşte cu mai multă încordare
ca să-ţi despice fruntea
Toate lucrurile au un rost sau niciunul
Gândeşte-te sau, poate, mai bine, simte
sau, şi mai bine, cine ştie, nu mai gândi deloc

Cel mai fericit lucru este să te urci pe o scară
destul de înaltă, să intri în subţioara podului,
să-i adulmeci fânul care nu minte niciodată,
şi de acolo să sari în noapte
cu o umbrelă, ca în vremea copilăriei,
şi să simţi că eşti mic şi că n'ai vrea să mai devii niciodată mare
şi umbrela să şiroaie până jos de stele
şi când ai atins cu picioarele pământul
să fii mic de tot

şi să chemi mama să te ajute să te ridici...

CASTANA

Ochi al pădurilor grele
alunecându-mi în palmă,
dă-mi împlinirea ta
eliberată din pleoapa
vibrând de gene de fier
şi oglindirea rotundă
a unui adânc asfinţit
fericit că se poate păstra
cuprins de-amintirea luminilor sale.

SUCCESIUNI

Floricicăi

Spuneam : nu sunt pentru ea
hainele acestea tainice, fularele de umbră,
ghetele de aur şi umbrele lor.
Le cumpărasem pentru tine
şi le poartă ea şi i se potrivesc
de parcă ai fi tu,
iar eu, privindu-le, mă clatin
ca vântul tulbure într'un pahar
ţinut de o mână atât de nesigură
Mai ales acest pardesiu
de zăpadă abia începută
nu-l înţeleg
Însă cuprinsă de el
ea este un plop tânăr eliberat
înaintează spre ceva limpede
îşi scutură sunând pletele de râu
şi-mi lasă în palmele nepricepute
câteva răcoroase cuvinte neînţelese.

LEGAT

Legat sunt de-acest cânt de dimineaţă
care-mi sfâşie pacea toamnei
cântec de inimă albastră
inimă tatuată
cântec stârnindu-mi unde mici de spaimă
Storc lacrimi cărora le-ascund trupul tremurător
în pumni
apoi le scutur bine şi'ncerc să le arunc
cât mai departe.
Zarurile sunt aruncate
dar le mai văd cum tremură
privindu-mă cu ochi care au fost.
Cuburi de apă cu priviri rotunde
păsările vă ciugulesc, vântul vă clinteşte.

Nu mă pot despărţi de ceea ce
nimeni nu vrea să nască

şi de acest cântec
pentru dimineaţa altora

ILUMINARE

Pipăia cu ochii tot ce nu mai putea să vadă —
şi mâinile nemaiputând să le mişte,
genele deveniseră degete nespus de fine, care,
încet rotindu-se, căutau să mai simtă faţa fugară a luminii
Şi era în întuneric şi eu o priveam
şi muream privind-o şi mă'necam în noapte,
însă ea căuta cu genele mereu mai atente tot ce-i fugea,
şi ochii îi rămaseră deschişi aşteptând răsăritul.

CALENDAR

Nu a nins încă
şi asta e bine şi
asta e rău
şi asta e frumos pentru că nu
s'au tras încă perdelele
ţesute de acele căzătoare stele nevăzute
şi nu mai ştiu în ce timp trăiesc
şi pentru că, nemaifiind timp, te regăsesc
departe pe o stâncă de lumini potolite
lângă nişte animale cu boturi de flori
şi nu în Octombrie şi nici în Ianuar
şi nici lângă neguroasele fiare
de mult intrate în calendarul
fâşâind de frunzele mereu căzătoare,
cumplite, cumplite.

ÎNCEPUT DE IARNĂ

Gerul zbura pe fereastră în odaie aducându-mi
mireasma de nuferi amari ai zăpezii
Atunci veneai să mă învălui
cu plapuma privirilor
te întindeai lângă mine
şi prin lucarnele iernii deschise
ascultam duşi pe gânduri
cum geru-şi clintea uşor clopoţeii.

FĂRĂ

Marea care mă cheamă
cu o maramă cenuşie
şi cu o maramă verzuie
Şi eu în văzduh, fără tine

Timpul care nu mai are
nici o culoare, şi eu
în văzduh, cu el, fără tine

Acum, leagănă-te, Mare,
la ţărmul uitat,
către meduza stelei
care transpare în noapte

Nimic nu este schimbat în lumea cea mare şi mică
Marea se leagănă precum altădată
Doar eu în văzduh, mereu fără tine,
în aşteptare.

MIC SALT MORTAL

Era verde nisipul,
galbenă Marea,
nesfârşită speranţa,
ascunsă îndoiala.
Un an are — spuneam —,
cam trei sute şaizeci
şi câteva zile
şi ziua de astăzi
de-abia e'ncepută.
Oho şi oho — şi
hai doar să râdem
e-atât de departe
orizontul de-această
tâmplă prea tânără
nealbită decât
de şapte sau opt
fire de lună.

Spuneam : vor mai fi
zăpezi nesfârşite
şi lămpi străvezii
prin care se văd
lumini ca de ouă
din care-or să zboare
sitarii-aurorelor.

Iepele mării
nechezau înălţându-se.
Soarele ne împrumuta
pielea fierbinte.
Ţeseam — cât de simplu
şi cât de frumos ! —
din corzile vocilor
lungi fire de taină.

Şi se răsturnară
de-odată şi Marea
şi Cerul şi totul —
şi se liniştiră.

Şi-acum pare totul
cam tot ca odată.
Un an care are
cam trei sute şaizeci
şi câteva zile
şi galbenă Marea
şi verde nisipul
şi mută speranţa
şi neţărmurită
pe veci îndoiala.

MAI BINE

Voi nu cunoaşteţi lucrurile acestea —
şi e mai bine.
Bolta de nisip suspendată, singurătatea stelelor
cînd deodată vine ameţeala
şi simţi că te vei sufoca
înconjurat de atâtea umbre
care toate stau cu faţa întoarsă
ori cu o faţă de aer care se tot surpă.
Închizi ochii crezând că, astfel, o să le prinzi între gene
ca într-o cursă, şi le şopteşti singur numele
sau alteori le strigi ca să nu crezi că visezi.
N'ai visat, nu o să mai visezi niciodată.
Eşti bătrân şi chiar dacă ai fi tânăr —
tot una. Nu te mai poţi prinde din urmă.

Când izbuteşti să te aduni,
se strânge inima
şi trebuie să deschizi larg gura
să mai poţi respira.
Aştepţi pescarul care să vină şi să te culeagă
de pe uscat — şi nu mai ai nici o speranţă
că plasa lui te va reda mării...

DE TOAMNĂ ŞI DE PRIMĂVARĂ

De toamnă şi de primăvară mi-este frică.
Nu pentru mine. Pentru voi.
Atunci, deodată, te poţi transforma în rândunică
sau într'un tremurător trifoi

Atunci se răreşte pânza a ceea ce ne ţinea
împreună pe noi toţi, chiar necunoscuţi,
şi prin ea zărim o pleoapă sau o stea
o silabă tremurătoare de la cei deveniţi muţi.

JOCUL

Atât de curată suia dimineaţa
încât eram sigur că se spălase
întreaga noapte pe faţă.
Copacii legănau fire de lumină,
noaptea nu ne avertizase.
Venise ziua despre care
nu ştiam încă nimic
şi nici licuriciul în flori adormit.
Însă moartea zise : „Asta-i ziua mea".

Şi o răpi zâmbind uşor
şi cu inima grea.

29 APRILIE

Doar timpul s'a urnit şi cât de greu...
Sunt pietrele aceleaşi, parcă, încă.
Le simt sub tălpi mereu, ca şi atunci,
văzduhul e o stâncă fumurie

Acum, îmi tai în inimă o fereastră
şi te zăresc la fel privind afară
spre ploaia primăverii de atunci...

TORS

Torcându-mi viaţa, cinicul râu
se uită spre mine cu o sprânceană
surâzătoare.
M'afund, consumându-mă —
pom ce dispare'n pământ arzând,
văpaie numai de el văzută.
Râul îşi schimbă cămăşile
albastre, de-argint,
reînnoindu-le.
Veşnic...
Hohotul apei râzând de mine
plimbându-şi neînţelese cuvintele
pe dinţii scăpărători ai pietrelor.
Să spun „bună ziua“, s'arăt
că sunt o stâncă tenace cu braţe,
care suportă orice.

Aşa e cuviincios.
Foarte bine.
Cu noaptea'n mine, şoptesc „bună ziua".
Să scot aur din întunecime,
din câteva albine ce nu pot să zboare decât
în jurul lunii.
Silit sunt să zămislesc
din beznă un fagure plin şi rotund.
Dar bate vânt negru pe stâncile roşii.
Îmi frec gheara ce ţine condeiul
cu cealaltă,
mai e puţin sânge'n mine
fac din el câteva capete de chibrit
Aprinde, aprinde-te
îmi frec amorţită mâna.
E drept că-i şi ger.
Inima-mi arde în febra unor
trandafiri fără nădejde
Dezamăgite buze de flori
Parfumul lor naşte boboci sub
aripile pietrificate ale unor foşti vulturi.

Cum să trezesc soarele meu nevăzut
leopard de lumină
ros de hienele umbrelor.

IATĂ CUM...

Iată cum mă apropiu
de ceea ce tuturor li-este groază
fără să tremur de nimic
ca o rază care surâde

Am cunoscut aproape tot ceea ce
neputinţa noastră poate cunoaşte
Am câţiva prieteni unde altă dată nu
puteai zbura nici cu gândul

Acesta este pământul la urma urmei
şi dincolo de urmă un abur de stele

Pulbere — pipăită cu degetele pulberii
măsurată'n cântarele vântului

Sărmanii oameni vârâţi în pământ —
şi fericitele frunze ce mor sus în aer...

AŞTEPTARE

Te mai aştept pe-aceste trepte frânte
hamal ţinând un mic bagaj de umbră.
Nu vreau să urc, nici să mă'ntorc nu pot.
Noaptea se'ndepărtează cu măturătoarele

Stelele se urnesc încet. Am mai putea
să prindem împreună ultimul vagon
acolo unde oamenii îşi şterg
faţa cu mari batiste cadrilate
şi ţin visând o pâine pe genunchi.

MEDUZA

O să mai ningă de câteva ori
şi o să mi se mai anine de sprâncene câte un fulg
până voi izbuti să mă smulg
din braţele acestor zile cu ochi înmărmuritori.

COMBUSTIUNE

Aşteaptă, nu grăbi să spui
că'n mine soare-i sau doar noapte :
când nevăzut sunt, noaptea, sui
spre zorile sclipind de şoapte —

şi când în răsărit mă'nvălui,
în ochi priveşte-mă adânc
şi o să vezi cum noaptea'n vălu-i
pândeşte surâzând că plâng

cu nişte lacrimi nevăzute
ce se prefac în continente
cu sfincşi, cu munţi, cu lumi tăcute
cu căprioarele atente

la criminalele pupile
de arme grele automate ;
cu atâtea nopţi şi atâtea zile
ucise, arse, bombardate,

din care, tremurând, se'nalţă
o floare pasăre ce cântă,
deși e cea mai dezbrăcată ;
cenuşa tainică, şi sfântă.

ARHIMEDE

Şi să mă duc la mine să mă
culc
să mă întind pe pat să stau
culcat
să stau culcat şi să nu pot
să dorm

Să mă gândesc la o coexistenţă
între pământu'n flăcări şi'ntre Mare
să mă gândesc la Europa şi
la celelalte continente, şi
că mult mai bine ar fi fost
să fiu
născut acum vreo două mii de ani
când ceea ce există nu era

şi frânt de oboseală să încerc
să fac din mine, cel sfărmat,
un cerc...

FĂRĂ OPRIRE

Trebuie să mă grăbesc, căci pământul se întunecă
şi umbra se întinde
însă eu ridic umbra şi fac din ea aripă.
Umbră ridicată ; pernă de somn
pe care odihneşte lumina
şi ridic întunericul şi văd în el
bolţi vinete, templele stelelor clătinătoare,
îndepărtez imposibilul şi-i dau un nume ca să-l cunoaştem,
şi să ştim că poate fi înfrânt.
Şi acuma cântă lăutele absenţelor
şi ceea ce a fost şi pare doar că nu mai e
şi ceea ce-i nenăscut şi se va întrupa şi ne va semăna
şi nu va fi niciodată oprire
ci o neauzită, ridicată'n uimire
moară de argint, tăvălug de valuri,
nesfârşită cascadă a unor aripi
circulare.

Căci totul trebuie trăit şi trebuie
făcut să trăiască şi fără sfârşit
să fie.
Putere a suferinţei, sceptre de flori ale soarelui
fântâni făcând să izbucnească lumina
din gurile încremenite ale absenţei.

INCIDENŢE

Nu vreau să scriu de moarte, însă
de câteva ori i-am văzut
atât de-aproape faţa plânsă
încât de-atunci condeiul mi-este ud.

MOMENT

La
„Les deux Magots“
alături de tine în toamna — o pisică udă

ieşind din Sena, mică, zgribulită, —
şi tu privind-o cu îngrijorare
şi gura ta rotundă ca un *O*.

ETERNITATE

Ce caut pe acest tărâm
unde amintirile rămân în urmă
de parcă le-ar fi ologit cineva,
şi unde aud fâlfâitul timpului sburând
mereu înainte, nu sfidător, nu triumfător,
ci nepăsător ca parfumul tinereţii.

Aici este Marea.

Pe tot ce a dispărut, pe tot ce ştiam,
le-a înghiţit ceva,
dar cum să-mi dovedesc
când din pământ explodează păduri necunoscute
se aude o muzică de miresme
şi buzele unor presimţiri înrourate ?

Aici este Marea.

Ai putea să vii acuma fără să-ţi fie frică
fără grija că oamenii noi te vor privi ciudat.
iar ceilalţi câţi au mai rămas,
ca pe un om care a lipsit *atâta*

Ai rămâne uimită nemairecunoscând decât
obrazul ciuruit de lacrimi şi soare al stâncilor
acolo unde singură neschimbată
a rămas
Marea.

Ai putea — este atât de mult de când ai plecat —
să mi te arăţi, dacă ţi-e teamă să nu se spună
că revii din timpuri dispărute,
să mi te arăţi cel puţin mie,
să mă iei de braţul atârnând de atâta vreme singur
şi să ne strecurăm printre atâtea lucruri noi
care înaintează fulgerător
în războiul luminii şi al absurdului
printre tăvăluguri, echere, tunete şi cai caligulari.

Ţi-aş acoperi ochii orbiţi de fulgerele zidurilor necunoscute
cu o batistă uşoară de sărutări
şi te-aş conduce spre inima valurilor.
Nu te-aş întreba : ghiceşte, unde suntem ?
Ai şopti, singură, iubito :
Aici este Marea.

PEDEAPSA

Moartea a scobit în mine un cavou
în care, nevăzută, s'a întins.
„Fiece mort este un erou" —
m'am gândit — şi am stins.

Şi, dimineaţa, vai mie, mă văzui viu din nou !...

ADOLESCENȚĂ

Floricicăi

Mi-e mult mai greu să te descopăr
decât lui Cristofor Columb America.
Pe lângă tine Oceanul este
o simplă întindere de asfalt ondulat.
Nu crești, copilul meu, te schimbi
și nici măcar n'ajungi să-ți poți da seama.
Navighezi prin labirintul de mușcate și umbre
ale adolescenței tale.
Ochii tăi, fără să știi, aruncă, rând pe rând, cuțite și balsamuri.
Acum, apleacă ramuri melancolice,
și peste câteva clipite
ridică un pumnal imparțial.
Ești dreaptă și neguroasă. Nici tu nu știi
câți nori ascunzi și câte schimbătoare golfuri de albastru...

Gândești ? conduci tu gândurile ?
sau te strecori sub ele, copleșită ?
Aștepți lumina soarelui sau a fulgerului —
sau gândul unei stele ?
Poate nu știi nici tu încă nimic.
Visezi viața înțeleaptă pe care ai trăit-o
pe când nu erai încă,
și nevrând să faci nimănuia rău,
simți greutatea lumii povârnindu-ți genele —
și-ți sprijini palidul ulcior al frunții umbrită de gânduri
în lujerul mâinii...

CĂLĂTORIE

Eram somnambul când am văzut toate culorile acelea
cu tine împreună : orașele zburând în stoluri,
turle cu trupuri de pește,
cupolele crupe de herghelii uriașe,
legănătorii sâni grei ai clopotelor,
lacurile lacrimi captive,
și ziua schimbându-și cu indiferență
pielea bălaie în africană.

O stea de întuneric ceașca de cafea
ne rostogolea sângele înainte
— O să ținem minte (întrebai)
această viață ciudată ?

Din turla Sfântului Petru
grădinile erau șopârle la picioarele noastre
și trandafiriile gârle ale zării
readuceau seara, cu încetul

Niciodată n'o să mai văd toate acestea (mi-ai șoptit),
dar o să ne mai aducem măcar aminte ?

Singur — îmi mai aduc aminte.

FIRESC

Mă voi întoarce acasă
am simţit o frunză zburând spre Mare.
Marea spune : puţin îmi pasă —
şi se leagănă

O să vedem ce o să se mai întîmple
Mai am poate câte ceva de văzut.
Marea-mi agaţă muguri albaştri pe tâmple —
Şi se leagănă

Aud în preajmă o voce sunând :
— ştii Onassis cât de avut e ? —
Din banii-i lichizi marea-mi zornăie sute —
şi se leagănă.

NIHIL

Orbul rege al mării
mă ia de mână, şi-mi spune :
— Vino cu mine, şi'ngână
la malul meu o rugăciune.

Malul spre care mă'ndreaptă
nu-i mal, ci o surpătură
şi soarele meu e departe
şi faţa mării e sură.

Şi'ngenuncheat pe măsele
de stânci, spun ruga'n cadenţe
de valuri mereu răsucite,
verzui pergamente în zdrenţe

Mă rog să reînvie nisipul
nomadul norod de-altădată
— şi regele orb mă'ngână,
la gura mării surpată.

PRIMĂVARA, LA MARE

Nu voi mai îndura, mi-ajunge.
Simt vântul cum încearcă să-mi albăstrească faţa,
să fiu iar cer. Mi-ajunge.
Şi m'ajunge un vânt
de-acolo unde Marea se primeneşte pentru
o nouă Primăvară.
Da, am iubit-o cum numai durerea
în stare-i să iubească.

Spune-i : Mare
sau dă-i adevăratul nume. Nu s'au
deosebit vreodată, erau una.
Marea cea dulce şi ciulinii şi
stâncile, şi ce nu-mi pot aminti.
Pentru că nu mai vreau nimic.
Uitarea
este nisip, la fel ca amintirea.

Şi vreţi să cânt la marginile Mării,
ca mutul şi ca orbul
ce au şi ochi şi limbă încă...

Lăsaţi-mă să stau lângă o stâncă,
în mâini cu steaua unui ciulin...

AMAR

Oh, cât am fost de păcătos
în viaţa asta de prisos

Cât am iubit şi cât am fost
în dragostea mea fără rost

Cu bani puţini şi generos
cu cel bogat şi cârpănos

Dând bob de bob un plâns frumos
mici perle porcului sârmos

Acum te-apleacă, şi de jos
culege-ţi trupul os de os

şi du-te'n codrul neguros
şi fă-ţi prieten un bot-gros

sau du-te'n vântul mânios
şi plângi încet sau furios

că totul este de prisos.

SEBASTIAN

Noapte a lunii,
noi ne-am întâlnit în fundul mării.
Coborai atât de lin
şi eu mă înălţam de pe tipsia nisipului
puţin numai
ca să nu-ţi fie greu să mă atingi.
Nu era nimic nefiresc,
nimic nu mai făcea să-mi bată inima înspăimântată
Trecuse tot.
Cobolzii care-mi străpunseseră
încă o dată pieptul
când cu nevinovăţie şoptisem
cuvântul îndurerat
se legănau ei înşişi paşnici
pe aripile libere ale undelor.

Nu ştiam să mai spun decât unde unde
şi mă înălţam lin spre tine
în timp ce tu coborai atât de blând
spre inima mea
prin care treceau peşti de lumină.

CULESUL

Clipele pierdute fără
să-ţi fi oglindit ochii de căprioară,
fără să-ţi fi mângâiat gleznele subţiri,
fără să-ţi fi purtat tot timpul
trupul de trestie-n braţe
pe sub ramurile grele de sâni ale verii
pe sub neluatele'n seamă zăpezi coborînd
pe sub luminile risipitoare...

Le credeam veşnice

Pomii s'au prăbuşit, rădăcinile şuieră'n vânt
Pe fiece rădăcină, o pasăre mută

îmi spune din ochi :
— Ei, acum apleacă-te şi
culege mere de pământ,
culege mere de pământ...

ÎMPRUMUTAT VIEŢII

Uneori mi se pare că-mi vine sfîrşitul
când aerul nu-mi mai intră în plămâni,
ci se lipeşte de nări ca o frunză.
Tăcute planete,
de unde viaţa priveşte nevăzută spre noi,
mă'ndrept spre chipul vostru cu nedumerire.
Nu ştiu nimic.
Nu cred decât în bunătate.
Mă folosesc de nişte mâini
care nu sunt ale mele.
Mi-au fost dăruite. Şi nici măcar atât :
împrumutate.
Nu le-am putut păstra cum mi-au fost date
au îmbătrânit singure —
piele
a unui copac
topit în zare.

Un copac
care nici el nu-i al meu.
Sunt împrumutat vieţii
de către moarte.
Văzduhul mă leagănă
într-o lume de flăcări şi fum.
Arse, boabele de grâu
vor părea peste câteva secole
gloanţe
şi gloanţele — boabe de grâu.
Nu e totuna.
Trebuie să arăt că nu e totuna.

Să despart apa de flăcări
cu mâinile mele
împrumutate.

ÎMPREUNĂ

Spre seară, sbor spre ferestrele deschise,
le-ating aripile,
în umbra cărora glasuri
se aud în jurul unei mese,
a îngrijorărilor,
a câte unei mici bucurii.
Vocile fac odaia rotundă,
clinchetele tacâmurilor argintesc întunericul,
cuvântul mâine îşi ia zborul,
încearcă să se alăture vrăbiilor.
Apoi, oamenii caută să adoarmă
ţintind o lumină îndepărtată
de unde alunecă luna cu şorţuri
strecurând în bucătăria pustie
plătici de aur...

PRĂPASTIA

Lucesc de căşti cascadele
azvârle cască după cască
şi lungi azvârle spadele
jos în abisul ce se cască

spre care mă aplec tăcut
ca spre-o pafta întunecată
ce cu'nvoială mi-a căzut
din stânca umărului lată.

ANOTIMPURI

De mult printre umbre nucul şi-a lăsat
nucile verzi cu albă mătase
şi, ele singure, s'au despuiat —
şi s'au rostogolit, zbârcite, în case.

RECLUZIUNE

În coaja odăii o să intru din nou,
căci vine Întunecata
şi o să stau în odaie până ce zăpada
va face din casă un ou

DE CONSUMAŢIE

Să fac copiilor o supă din plic
şi să spun că e bine
Să fac din marele nimic un mic nimic,
o lacrimă fumegând pe ruine

INFANTILĂ

Cât aş mai vrea să fiu din nou copil
să nu pot scrie nici măcar un rând
să nu pot spune O şi U şi A
să nu doresc nimic, să urc pe-un ram,
să prind găini de vânt să le aclam,
şi ele să se înalţe, să mă sui
în Lună şi să'mpart la toţi gutui...

VICTORIA DE LA SAMOTRACE

Nu are frunte. Fruntea ei
este în piept. Ochii ei sunt
sânii. Auzul îi umflă aripile.
Nu spune : „eu sunt Victoria". N-are nevoie
Trage după ea pânzele umflate,
catargele. Nu spune nici
o vorbă. Nu strigă „eu sunt Victoria".
Sboară
ridicând fără să ştie
norii de marmoră.

UNUI TÂNĂR CARE A RĂPUS 22 DE ANI

lui Tudor

... Căci ai fi fost în stare
să-i *împlineşti* —
şi nu ai vrut. Ci înălţându-te
la umbra lor tremurătoare
nu ai rotunjit
un golf de marmori mângâioase, ci
chemat-ai trăznetul şi rânjetul
şi-ai râs cum trebuie să râdă Râsul
pădurilor.

Nepăsător de ceea ce spun dascălii ce şi-au înşurubat
un jeţ de marmoră în faţa lumii
şi vor să vă înveţe nu ceea ce este
materialismul dialectic

şi nici ceea ce-i grâul pentru toţi,
ci materialismul pentru
dantura permanentă.

Ţi-ai retezat douăzeci şi
doi de ani, pentru ca să auzi
cum zboară în neant
nu anii altora scăldaţi în sânge, ci anii tăi.
Zbucnit-au rubinii şi fără nici o
părere de rău.
Răpuşi de tine însă, şi
întâmpinaţi de aprobarea
ferigilor eterne şi de
surâsul tăcut
al veveriţei fulgerătoare..

DE-ACUM ÎNAINTE

De-acum înainte, obişnuieşte-te să trăieşti din amintiri,
din umbre de planete pierdute,
din norii care fug, din amintiri subţiri.

Obişnuieşte-te să trăieşti cu sila şi urâtul
aşa-ţi va fi sfârşitul
cum ţi-a fost începutul.

Poate nici nu mai ai mult, de altfel,
obişnuieşte-te cu luna de oţel.

Tot ce a fost frumos s'a petrecut cu cel care acuma este altul
obişnuieşte-te cu prăpastia şi cu saltul.

IARBĂ PROASPĂTĂ

Crescuseră ierburile încă o dată.
M'am dus s'o deştept.
— Lasă-mă, te rog, lasă-mă să mai dorm puţin... —
m'a rugat.

M'am dus să mai aştept un an din
puţinii mei ani, un an
din nesfârşiţii ei ani...

JUDECATA

Albastra mea stâncă de Mare şi-a răsucit
capul cu vuiet de plete, să nu mă vadă,
aşternându-mi pe ochi o spumă de zăpadă, —
ca un judecător milos unui condamnat pus la zid.

TU, CARE

Tu, care m'ai înţeles
în clipa când mâinile mi-au fost retezate,
când nu mai aveam cu ce prinde
bucata de pâine aflată în faţa mea,
când nemaiputând să le opresc,
ocnaşele lacrimi au evadat şi mi-a fost ruşine
că le-am cules atât de stângaci,
neavând batistă, într'un fular de vânt;
tu, care te-ai făcut că nu le vezi,
însă m'ai sprijinit cu o privire
mult mai deznădăjduită decât a mea;
tu, care m'ai plimbat pe străzile
făcute din cărămizi ce sângerau,
tu, care erai însuţi atât de rănit
şi atât de îndurerat, —
ai fost, poate, Destinul, însă îndurător

Rămâi lângă mine.

SCHIMBAREA CRUCII

Iată crucea. Ţi-am adus-o
pentru că lemnul celeilalte
a putrezit.
Trebuie, vai, tată, să vă fixăm pe voi morţii.
ca pe nişte fluturi.
Altfel,
ne părăsiţi de tot.
Este o grozăvie
în soarele acesta minunat
de Martie.

Optsprezece ani au trecut de atunci...
— Ei şi ? — îmi zâmbeşti.
— Şi ce ?

Şi crucea ridică braţele
a nedumerire.

ARGUMENT FINAL

lui Giancarlo Vigorelli

Acum e ora când eroul
alt merit neavând decât
de-a fi'nfruntat singurătatea,
se strânge, singur, el, de gât.

O face fără întristare
şi fără bucurie, doar
cu silă, fără resemnare,
că totul fost-a în zadar

A încercat să'nalţe gânduri
şi-a suferit şi el un pic,
văzând cum viermii
rânduri-rânduri
din viaţă făuresc nimic.

Rămână viermii, el se duce
ne'nfricoşat de ei, şi strâns
de mâna-i ce-a rămas curată,
de ploi spălată şi de plâns.

ORFEU

Sunt cel ce nu ascult, deşi aud —
că întorcându-mi ochii spre iubire
voi câştiga doar umbra. Sacru, sacru
fie cuvântul repetat mereu
legat de ceea ce e jertfă. Sânul tău,
zeiţa mea, deşi pierdut, e luna.
Poteci de raze arată şi acelor
ce'ntunecă pământul şi încearcă
să ne prefacă'n capete de lup,
neputincioase să-şi rotească ochii.
Eu trec prin noaptea ce pe veci îmi fură
vestmântul meu de naiuri străvezii
şi tai nelegiuitul întuneric
cu sânul astrului meu : sacru, sacru.

PARABOLE CIVILE

SUGRUMĂTORUL

Azi-noapte m-am luat de gât —
din mâini făcându-mi un colier.
Lungi, mâinile-mi luceau mocnit,
falangele erau de fier.

Mi-am spus : „Acuma, strânge, hai,
că nu-i atât de greu cum pare
să te împodobeşti chiar tu
c'un sfânt colan — şi cel mai mare".

Şi-am strâns, şi nu cu multă milă.
dar pare-mi-se nici de-ajuns,
şi-un glas mi se păru că spune :
„Aşteaptă. Nu eşti încă uns

să porţi acest însemn, ce-i sacru,
şi are forma sfintei roţi.
Când o să vină, poate, vremea,
adună mâini, dar de la toţi,

şi-atunci abia, sorbind mânia
şi sila câtă-i pe pământ,
grumazul tău să fie turnul
cuvintelor, de tine frânt, —

în urma căruia pe chipul
acestui glob s'auzi cum sună
o linişte drept-grăitoare
ca marea, — fără de minciună..."

ATRIZII

Atrizii, bieţii oameni, ce-au făcut...
În teaca sângelui au înfundat
o limbă de metal, şi au răcnit
frângându-şi mâinile de gustul
acestei băuturi clocotitoare.

Sărmanii oameni încurcaţi în
câteva plase largi de sânge şi-n atâtea
căinţe... Nu ştiau nimic... Un pântec
le fuse conştiinţa mamă a monştrilor.

Dar câţi ? Să-i numeri pe o mână... Bieţii oameni.
Nepricepuţi, vai, în psihanaliză.
Făpturi în care straja remuşcării
şopteşte : — Răcniţi, e voie.

Nici o învăţătură nu ne-au dat.
Doar strigăte şi câteva ecouri de ţesături greoaie
de zale... Şi vreo câteva morminte.

O să vă duc acolo unde lumea
e mută, unde nimeni nu răcneşte,
acolo unde-s veseli asasinii,
şi omul — cruce ; ţara — ţintirim.

Acolo e tăcută omenirea,
şi ucigaşii-s ca nisipul mării,
şi morţii neveghearţi de facle lungi, ci doar
de împăcate puşti ce fumegă...

AŞTEPT

Aştept toporu'n fiecare noapte,
toporul care să-mi cresteze
o tâmplă de unde să zbucnească
nepăsător un trandafir senin.

El poate să se'nalţe de la dreapta
sau de la stînga — nu pot şti nicicând —
de aceea capul mi-e un clopot ce se'ntoarce
în somn mereu şi însetat aşteaptă lovitura.

SUPRA

O să ne mai vedeţi, n'aveţi nici o grijă,
nu se termină totul în acest veac,
unde fiecăruia îi vine de hac
o minune teleghidată de o stea, un scaun sau o schijă.

CÂND NU VREAU

Când nu vreau să te mai privesc — în van e !
Orice ai face, eşti pe jumătate — sau
profilul unui gol,
fie că eşti femeie, împărat sau jeţ în patru labe
săltat pe umerii unui norod întreg.
Îmi las atunci să lunece pe-un ochi
oblonul nepăsării, în umbra căruia
fac să se'nalţe codrul răsuflării
şi să îmbrăţişeze pântecul
stelelor neatinse de nici un astronaut,
şi sborul somnambul al
licornului de brumă, despre care
nici nu ai auzit măcar.

Dar ochiul celălalt veghează, şi când crezi
că sunt pe jumătate adormit,
o rază a lumii mele nevăzute
cu nevinovăţie te contemplă... şi te ucide.

DRUMURI

Se pare că'n acel oraş
se nasc cam vreo trei sute
de oameni zilnic, şi'ntr'o zi
o sută-ajung guri mute.

Cât lemn, o, Doamne, vai cât lemn
ne trebuieşte ca să
încapă oamenii'n sicriu
şi'n micul leagăn-plasă.

Şi câţi din cei pe lume-aduşi
desculţi stau şi cuminte
o viaţă... Însă n'am văzut
morţi fără'ncălţăminte.

Deci dacă vrei ca'ncununat
să baţi calea astrală,
întinde-te într'un sicriu,
cu încălţări de gală.

FAPT DIVERS

Fiind din pâine scos, omul rămase afară,
şi afară nu era nici iarnă şi nici vară
şi omul murind, spuse: „Aşa trebuie să fie..."
Şi totul se petrecea în ziua de Sfântul Nimeninuştie.

SFÂNTA SFINTELOR

Poate doar pentru că trăim numai o dată —
atâtea silnicii pe lume?
Să fie asta rostul omului?
O pândă fără încetare, ca
să auzim când or să şuiere prin tine
un stol de noi săgeţi,
sfinte Sebastiane?

Însă nu tu, ci el, şi eu, şi voi
suntem azi ţintele.
Şi cine-i cel care ne ia la ţintă?
O, Doamne! Atâtea întrebări...
Cine-i acel? Ei bine,
e cea mai sfântă dintre toate sfintele,
Prea Sfânta Neruşine...

FIRESC

Ceea ce s'a dus — s'a dus.
Priveşte spre Miazăzi, priveşte spre Miazănoapte,
priveşte spre Răsărit şi spre Apus
şi nu striga, — vorbeşte în şoapte.

E lămurit. Mulţi am vrut să fie bine
nu pentru noi, ci pentru toţi,
şi alţii au vrut să aibă vieţile line
doar pentru ei, pe patru aurite roţi.

Totul este atât de firesc
încât mă mir de ce mai şi scriu
aceste litere pe care ar trebui să le gândesc
melodios doar în vioara-sicriu.

A DOUA ÎNVIERE

A doua înviere (oh, cât o aştept !)
a doua înviere, o, Doamne,
dar fără sânge sau — pentru numele Domnului ! —
fără sânge nevinovat...
a doua înviere,
dar fără fiarele acelea,
suliţaşi orbi, căşti trepanând creierul,
chipuri fără chip, busole
arătând un singur punct
cu frenezia demenţilor
(„acolo-i Paradisul
unde curg pletele de sânge !")
O, nu, nu, nu ! Fără aceia
care scriu cu piroanele
trecute prin oase, fără
acele călimări de lacrimi,

fără mâinile tale, Pilat, maculate de-atâtea umbre,
fără viaţa măcinată absurd
pentru ca procuratorul şi alţii să-şi poată spăla
mâinile, fără bilanţul care spune :
„arşice şi oase",
fără acel mort frumos,
mort ca să ne înveţe să nu trăim urât,
fără mortul acela şi acela,
îmbrăcând feciorelnic cămaşa jertfei,
fără tigrii care i-au sfâşiat,
fără nodul pe care blestemata memorie
mi-l suie în fiecare noapte în gât
cu iuţeala unui ascensor insuportabil,
fără mine, dacă n'am învăţat nimic
din puterea fierului şi a nufărului —
dar fără de reînvierea voastră
suliţaşi orbi, fără
orbirea voastră, priviri de solzi de-oţel,
fără curţile ameţitoare
pe zidurile cărora aripile alunecă neputincioase,
fără trăznetul orb şi fără
cântările paralizate, fără brăţările
care nu sunt de soare...

O, Doamne, care eşti în mine,
şi care nu mă mângâi, ci mă seceri,
făgăduieşte-mi a doua înviere,
cea aşteptată, trup de râu curat...

MĂSURI

Şi moartea care ne umileşte,
moartea care ne spune : eşti mărunt măruntule
eşti mare măreţule
şi toţi sunteţi ai mei
ehei şi ehei

Moartea care în orice chip s'ar arăta
este tot umilitoare,
moartea care mă îndeamnă :
priveşte spre soare
ca să te obişnuieşti cu pământul

Cu doi metri de pământ.

NU CU TRISTEŢE

Omul acesta nu mă vrea trist
şi mă sileşte să râd —
şi cu cât mă sileşte mai mult,
obrazul meu este mai hâd

Dar el aşa vrea şi nu altfel
şi-mi strecoară între dinţii ştirbiţi o floare
şi-mi spune : „râzi sau
prefă-te în fată nepăsătoare“

Şi-mi anină de urechi cercei
şi-mi pune pe cap un castron din paie de soare
şi eu strig : „veniţi şi culegeţi ghiocei“ —
şi gura mi-e strâmbă şi mare.

ASUPRA MEA

Acolo şi acolo, moartea îşi arată dinţii
întâmpinată de zâmbetul altor hârci,
cadavrele sunt culese şi fotografiate,
dar eu mă aflu printre ele de pe acum.

Au mai izbucnit câteva furuncule de bombe
pe spinarea colosului acesta de pământ şi flori.
Şi totuşi pământul se învârteşte
vomitând cocoşi de flăcări salutând din sbor.

Mă doare sufletul. Sufletul
care există.
Un răget de fiară sunt totul
gândindu-mă la voi, copii şi bătrâni, mereu.
Bună dimineaţa este spus de salve de tunuri.

— Deocamdată, sufletul meu, deocamdată,
mâine întreaga bătrână carne a cerului
de mortuari crini explozivi s'ar putea să fie brăzdată.

Nu vreau să mai ştiu nimic.
Lăsaţi-mă să dorm două mii de ani
şi sculaţi-mă după aceea un pic
în lumea înţeleaptă a paşnicilor guzgani.

COPIII VEACULUI

Ni-i frică să spunem că uneori suntem nebuni,
că ne încâlcim într-o reţea circulară de ochi orbi
că suntem numai un firmament de păianjeni
în care ucidem lumina,
că nu suntem cei mai buni
şi nici măcar buni,
că mersul nostru repede şi drept
este strâmb,
că suntem salutaţi cu silă
sau teamă
cum fac sălciile sfâşiate
în faţa viforului —

că suntem priviţi ca nişte cartuşe
şi că puţin îi pasă celui cu pieptul ciuruit de proiectile
dacă prin el va luneca luna
transformându-l într-un fagure de miere —

sau încă un proiectil...

CONVERTIRI

Cocoşu'n zare-a trâmbiţat,
s'a înroşit de cântec marea.
Nu-i încă zi, dar poţi să'ncepi,
poţi, Petre, să începi vânzarea.

Ca sfeclele de sânge pline
frunţi te aşteaptă, să le vinzi,
din teacă scoate spada, Petre,
cu tulburatele-i oglinzi,

dar nu să aperi, ci cu dânsa
să fulgeri tidve, să le zbori,
în noaptea care din vânzare
dă hrană puhavelor ciori.

Apoi încarcă-le'n căruţă
şi-ascunde sabia sub fân
şi du-le'n târg şi vinde nimbul
martirilor, — pe ei stăpân.

Şi schimbă nimburi pe inele
şi fă un joc, cum e la bâlci,
şi spune c'au pierit atâţia,
dar nu de spadă, ci de gâlci.

Şi-apoi aşează-te la dreapta
prea sfântului, şi poţi şi plânge,
şi despre nimbul tău, tu spune
că-i de rubine, nu de sânge.

REVOLUŢIE ŞTIINŢIFICĂ

Să cumperi o pereche de ghete e uneori atât de greu
şi rachetele siderale calcă pe lună atât de uşor.
Eu încalţ coturni de stele mereu
şi-mi trag peste pulpele transparente
norul cel mai puţin costisitor.

CU NEPĂSARE

N'am strâns nimic... nici o avere,
nici un ban încolăcit într'un cerc sau la circ,
şi nicăieri. Nu am ştiut să strâng,
nu am ştiut să păstrez.

Să nu faceţi nici voi altfel.
Lăsaţi-i pe alţii. Strângeţi câteva
fişicuri de izvor. Sunaţi-le în amintire.
Pe acestea — păstraţi-le.

Surâdeţi. Fiţi liberi. Fiţi vântul
care, trecând prin sita soarelui,
lasă ce-i aur căutătorilor buhăiţi.
Nu strângeţi ca să nu aveţi ce pierde.

Râdeţi cu dinţii strălucitori.

UN VIS

Mai buni decât nişte insecte
noi nu suntem prea mulţi.
Ar trebui, ca ele, în secte
să stăm şi prunci şi adulţi.

Să alergăm în sus şi'n jos
cu negrele noastre meloane
şi să mâncăm fructe de aici
şi fructe africane.

Să ocolim orişice masă
şi să n'avem habar
de-acele mese care au
conturul circular.

Pe tunurile ce-au tăcut
să ne-'nşirăm : mărgele...
— Acum (să spunem), au un rost
când bate luna'n ele...

ÎNTÂMPINARE

Vă primesc pe toţi cu braţele deschise
Veniţi oameni, veniţi stânjenei,
veniţi vise, veniţi lupi

Fiecăruia dintre voi vă trebuie altceva, ştiu
Pentru voi, mă pot face pământ,
râu cu dinţi feciorelnici sau pradă

Pe toţi am ajuns să vă înţeleg
vă trebuie tuturor hrană
Din sângele meu se adapă bujorul sărbătoresc
şi limba lupului roşcovană sclipind.

PRIVIGHETORILE

Privighetorile sunt cele care ne-au scos ochii
nu lupii, nu răufăcătorii.
Ne-au scos ochii cei care ne-au iubit mai mult
cei care ştiu să cânte să ne cânte
să ne descânte
ne-au scos ochii, crezând că sunt seminţe,
prietenele noastre, strălucitoarele noastre prietene,
cele care ne-au iubit mai mult,
stelele cu pliscuri de lumină,
şi au făcut-o totdeauna ciripind
că ne fac bine.
Erau de-ale noastre.
Cu ele puteam discuta despre treptele culorilor
despre piscurile sunetelor
despre vaidenoi şi despre Ossana eternităţii.
Ne-au iubit şi sărutându-ne
ne-au scos ochii.

Orbi acum, — să ne dăm mâinile,
trecând clătinându-ne podul tenebrelor...

IOV ŞI FRAŢII

— Tu eşti, Iov? — îmi spune steaua bătrână,
iar eu îi răspund: — Sunt eu, el şi sunt ei.
Şi ea îmi şopteşte: — Golaşilor, luaţi-vă de mână
şi feriţi-vă de hoţii de piei...

URSUL VETA

Ursul Veta a fost un urs ciudat
cu nume de femeie şi trupul de bărbat.
Poet fiind, se smulse din fiare şi din funii
şi din belciug — şi-şi puse în nas belciugul lunii.

RUGĂCIUNE PĂGÂNĂ

Maică a Domnului, stea sfântă de mare,
unghiu al virginalelor pulpe de-un roz de crevete,
cu lungi ochi precum i-am visat
gândind la cea mai suavă
şi la cea mai
infernală dintre femei,
fii-mi tu aproape, fiindcă
ne semeni, fiindcă
nu-i nici o nevoie
să te căutăm unde zac stelele
la fel de indiferente
ca o strânsură
de coji de seminţe zvârlite
într-un cinema
de periferie.

Tu-mi eşti familiară,
o, Maică a Domnului,
maică a mea, care semeni
cu mama ce s'a chinuit
şi-a înnebunit
pe lume aducându-mă.
Tu eşti şi superbă şi atâta
de prăpădită. Nu vrei
să-ţi pui pe creştet cunună
făcută de mâini tremurânde.
Ţie ţi-e milă de ele.
Le interzici oboseala. Le iei
de pe spinare povara, şi suferi
şi nu domneşti, şi nu vrei
nimic.
Ai reşedinţa — ta — templu
sub clătinătorii mesteceni ai zorilor,
sub pale coloane de vânt, sub odăjdii
de ape, ceva ce nu costă
pe nimeni nimic.

Maică a Domnului, maică
a mea, tu eşti cea sfântă,
nu domnul
Savaot şi nici domnul
ce-mi bate la uşă şi nici
cel care vrea să-mi pătrundă
în suflet cu biciul.
Pe pântecul tău şiroind
de negurosul muşchi verde
şi lângă sânii tăi care
înalţă placidele ape,

odihnește-mi trudita mea tâmplă,
o, Maică, stea sfântă de mare,
tu, Maică a închipuirii,
și fii-mi tu aproape.

M'AM GÂNDIT

M'am gândit azi ce pur e
sufletul de iepure.
Chiar când glonțului i-e pradă,
scoate îngeri din zăpadă.

DEVENIRE

O să devin un lup de cremene
n'o să mă pot mişca din loc.
Cine se va atinge de mine, însă,
va lua foc.

O să mă amestec cu tine şi cu tine,
cu tine bestie şi cu tine, îngere,
şi ochii mei palizi nu vor răsfrânge
nici bucurie nici plângere.

Însă chiar şi atunci voi fi altceva
şi decât tine şi decât tine
şi chiar şi amurgul va fi neliniştit
pe încremenitele mele ruine.

VESTIREA PRIMĂVERII

Cât ne cojim, vai, de frumos
de ceea ce ne pare
că-i viaţa, cât de cuvios
e osul ce răsare,

strălucitor şi desgolit
şi anonim şi care
e numai nimbul potolit
al unei marmori rare.

Să scapi de haine şi de cel
ce coase şi descoase
şi să fii osul-ghiocel
în codrul mut de oase...

INIMA ŞI HERUVUL

Gloanţele trase'n lume mi-au ciuruit
şase flori cu tulpine fragile de nervi.
Pe a şaptea care palpită în mine, la stânga,
mi-au despicat-o.
Un heruv caligraf cu aripi lucind de gomină
văzându-mă palid şi clătinându-mă puţin,
îmi spune :
„O, ce butonieră ţi-au croit în inimă,
pune-ţi o floare în ea".

Şi se înalţă uşurel cu stiloul de-azur fâlfâind spre lumină.

INSULA

Troznetul puştilor e un joc de copii
se trage pe alte continente şi nici nu-l auzi.
Cei care cad încap cu toţii
în sicriele câtorva coloane de ziar,
în câteva fotografii.
Totul e să nu cadă Ceamare
şi în nici un caz n'o să cadă aici.
Cele mai fericite inimi sunt cele insulare
apărate de nepăsări mari şi de griji cât mai mici.
Nu comparaţi luna niciodată
cu o grenadă sau cu un obuz.
Pălăria cea mai căutată
e pălăria anti-auz.

EDIŢIE SPECIALĂ

Dincolo sunt ucişi şi dincolo şi dincolo.
Aşa este în zori.
Culorile.
„Mor“ — scrie pe hârtie. „Mor *ei.*“ Este limpede.
Coboară storurile.
Umbra lor scheletul unui acordeon
sau al unui peşte hipnotic. Cum vrei.
Însă dincolo şi dincolo şi dincolo
este un pic altceva.
„E groaznic într'adevăr“... Pe urmă
te obişnuieşti. Înoată'n întuneric.
Nici o deosebire între icre şi gloanţe.
Fă-ţi cruce. Linişteşte-te.
Împacă-ţi conştiinţa cu cele dintâi,
dar stomacul să nu fie prea încărcat.
Ascultă rafalele de storuri noaptea în întreg oraşul.

Pregăteşte-te să te speli pe mâini.
Apoi vei adormi. Bat vânturile
dincolo şi dincolo şi dincolo.
„Requiescat in pace.“

A DOUA EDIŢIE SPECIALĂ

M'au despuiat de piele de sus şi până jos
şi mi-aruncară pielea la fel ca pe o plasă.
„Un val de bombardiere a atacat din nou
oraşul". Însă — lasă...

Poţi să porneşti oriunde, căci nu a fost nicicând
mai mare libertatea de a călători.
Am paşaport prin care trec mii şi mii şi mii
de „K.L.M.", de „Boeing" şi-alţi şoimi comerciali.

Sbor, aşadar, prin inimi de semeni împuşcaţi,
prin buzunare goale, dar pline de speranţe,
prin strigăte de oameni : „de ce nu ne-ajutaţi !"
şi prin tuneluri oarbe de lacrime orfane.

„Să ne vedem cu toţii de străchinile noastre
şi dacă-l doare capul pe altul, nu-i al tău.
Omul trăieşte o dată, în schimb trăieşte rău."
Cele mai caste pulpe sunt pulpele de astre.

Nebunii se'nmulţiră grozav după statistici
şi-ororile văzute'n al doilea război
n'or să se mai repete — spun cei lucizi, nu mistici, —
căci nici nu pot să fie, vor fi orori mai noi.

Acel ce dă comanda războiului stă calm
şi apăsând pe-o clapă îmi face faţa pală,
dar mă voi duce, totuşi, diseară la o gală
de filme'n care moartea'nfloreşte din napalm.

Voi tremura, probabil, un pic, că-s jupuit
de piele, şi sunt roşu în veacul generos
şi n'o să vadă nimeni cum sunt şi, negreşit,
privindu-mă vor spune : — Ce trandafir frumos !

ÎNAINTE

Printre scheletele de lumini ale oraşului indiferent
căutându-te, viaţă dusă,
viaţă oprită, statornicie mută,
singura mea viaţă.
Neîndrăznind să-ţi şoptesc numele
de teamă să nu se clintească stelele
neînţelegând nici ele
nimic.
Avioane rănind văzduhul
de la Nord la Sud
şi altele de la Vest spre Est.
Viaţă traversată, cusută.
„Acest costum o să-l porţi —
apoi în genunchi
apoi în patru labe
apoi întins."

Tăcere (de moarte) —
şi atâta zgomot.
„Fie numele Domnului binecuvântat."
Clopotele de la Westminster
neauzite de nimeni aici,
şi ondularea Dunării
nebănuită de ei acolo.

Războiul continuă.
Pâinea este caldă încă.
Aburii ei —
poate de sânge.
Totul este să trăieşti, să poţi simţi încă
moartea altora.

Din atâtea peşteri şi urlete
dragostea naşte trandafiri.
Inconştienţi.
Şi iată universul înaintând
cu ţeasta spartă
şiroind de milioane de stele atât
de optimiste.

HOTĂRÂRE

Vă voi creşte
ca pe nişte pui de lupi cu ochi de peruzea
în această lume
unde oamenii se rup.

CARUL CU GRÂU

Un car mărunt, cu grâu, ce trece
peste pământu'ntins şi rece

un car cu grâu ce se înclină
sub greutatea-i de lumină

un car cu grâu ce se apleacă
oftând încet şi vrând să treacă

printre chesoane, printre şire
de leşuri, printre cimitire —

şi trece, luminând cu spice
ucisul cer străpuns de-alice

PERFECTUL ACROBAT

Perfectul acrobat este acela
care n'a călcat nicicând în noroi,
cel care totdeauna este deasupra noastră
cel care vinovat fiind, spune : „Vinovaţi sunteţi voi..."

El are dreptul să spună aceasta
pentru că nu se amestecă niciodată
printre acei care suntem acolo unde suntem
în lumea noastră mereu un pic vinovată.

Neatingând decât sârma întinsă,
picioarele-i sunt totdeauna curate,
el vede totdeauna lucrurile de sus,
pe dânsul nu-l ating sârmele ghimpate.

Tot ceea ce am păţit noi, cei de jos,
sunt, fără doar şi poate, păţaniile noastre.
El are ghiare cu care ia tot ce se poate lua
şi privirile candide şi albastre.

PEDEAPSĂ INDULGENTĂ

Pentru că n'a vrut să-şi plece fruntea,
pentru că fruntea lui era
boltă deasupra mocirlei,
pentru că n'a vrut să spună :
gura ta este gura mea,
pentru că îi era milă
de oameni şi nu de fier,
pentru că drept te privea,
pentru că se desprinsese de el însuşi,
fiind nour cu ploaie argintie sau stea,
în pâine voind să renască,
pentru că ştia să zâmbească,
din crucea întinsă făcând
aripi şi reîntorcându-se
mereu la ai săi sângerând,
pentru că n'au izbutit

să-l facă „*peccavi*" să spună,
pentru căn întuneric de moarte
spunea „o să fie iar lună
şi soare, şi stele iar or să scapere".
pentru că să se apere n'a încercat
şi a crezut în ce cred
sfinţii şi desmoşteniţii
şi inocenţa de ied —
l-au lăsat să se stingă
precum s'au stins sfinţii, părinţii,
însă nu'n ocnă, ci'n soare.

Şi nu îi tăiară, nu, capul,
ci aripile de la picioare...

MĂŞTI

unor amici

De mă iubiţi, iubiţi-mă tocat
şi nu întreg, căci dinţii-or să vă doară.
Şi sfatul meu, de bun o să vă pară,
e să-mi sfărmaţi oscioarele, curat.

Nu într-un lac svârliţi-mă-ntr-o doară,
căci ştiu să-not, şi scap şi e păcat,
ci-n cârcă aruncaţi-mi ne-ncetat
o niagară de venin, murdară.

O, nu mă strângeţi, dacă mă iubiţi,
atât de mult la piept, ci drept, frăţeşte,
veniţi şi gâtu-mi strângeţi, liniştiţi.

Dar nu v'ascundeţi gândul ! ca să ştiu
ce trebuie să fac cât încă-s viu
cu leşul vostru care mai trăieşte.

SFÂNTA IOANA

În casa magazie
învăluită-n cărămizi ce-au putrezit
şi-n aburii pământului,
stă încă sfânta Ioana.
În magazia-n care am copilărit
stă sfânta Ioana.

O platoşă invincibilă
ţesută din mii de broaşte gata să sară
îi strânge, păzindu-l, trupul primăvăratic.
Un jeţ de paie murdare o-nalţă
şi-o cartuşieră de dinţi strălucitori
îmi surâd
din gura-i de măr profanat.

Insinuantă, se uită spre mine şi spune :
— Vie judecătorii,
de-acum înainte nu mă mai las condamnată.

Şi mă priveşte din gloria paielor, cu ochiul
ce nu i-a fost scos...

HANIBAL

lui Giancarlo Vigorelli

Nimeni n'avea ceea ce el avea
superba lui trufie
şi elefanţii
şi labele lor sfărâmând vertebrele
acestor Alpi albiţi de spaimă.

Călca, de-abia să se audă, peste stânci
şi s'auzea în lună, şi
nimeni nu mai văzuse trâmbiţele
de piatră ondulândă ale acestor fiare.

Şi n'au învins.

CENTAURII

Aceştia sunt centaurii
care nu-şi frâng gâtul niciodată
căci au grumaji de ape de oţel
ochi ce nu iartă
copite cu înverşunare potcovite.
Ei trec, şi din goană îmi spun,
zâmbind un pic, măreţi totdeauna :
— Fă ca noi dacă poţi...
Dacă poţi, fă ca noi...
Şi dacă nu, mulţumeşte-te,
strigând : „Slavă vouă,
neîmblânziţilor, sublimilor,
frângătorilor de grumaji,
valuri văzute ale timpului !"
— Să fie... — spun.

— Să fie ? — mă întreb.
Nu sufăr
să fiu călcat în picioare.
Dar voi aveţi copite, slăviţi centauri.
Asta, poate, se poate...
Voi mergeţi drept înainte
stârnind nouri de praf
şi uneori, de argint.
Dar e argintul nostru,
un pic, poate, cenuşiu,
materie cenuşie,
norul visărilor noastre,
creierul nostru.

Slavă, deci, goanei voastre
care — fără să ştiţi — ne pune
creierul în mişcare,
la urma urmei, globul nostru
pământesc.
Slavă vouă, care — tropăind —
ne ajutaţi să nu uităm că de mult
omul umblă în două picioare.
Slavă vouă, zeilor patrupezi,
cei care faceţi din fluvii şerpi vii,
cei care — împotriva voinţei voastre —
ne învăţaţi să ţinem fruntea sus,
cei care ne siliţi să ne împotrivim
cu seninătate turbării voastre,
cu isteţime vomitării avalanşelor voastre
cu scutul silei înţelepte nebuniei voastre.
Slavă vouă, care-mi străpungeţi inima
lăsând să se vadă prin ea azurul ;
fiară senină ce n-o să vă ierte.

Slavă vouă,
meteoriţi maculaţi
ai timpului nostru...

APOSTOLUL

De ce fel de iubire de oameni îmi vorbeşti ?
de-aceea care-ţi face doar ţie bine ? — spune !...
de oamenii ce-n jurul tău vrei să se adune,
să te iubească, să le porunceşti ?

Iubeşti tu omul ? care om ? acel
ce-ntr-o oglindă palidă s-ascunde
privindu-te pe tine ? Ce oţel
e-n ochii lui... Eşti tu acel... Ce crunt e !

Priveşte cât de blând eşti : ai zâmbit,
şi-un ger a aburit oglinda toată —
şi-ai râs, şi râsul s-a schimonosit
şi a zbârcit oglinda deodată.

Ce dărui tu ? cuvintele, dresate
să ţi se-napoieze iar şi iar,
umflate după voie, dezumflate,
cu dragoste de tine, fără har ?

Unde ţi-i dragostea de semeni,
apostole de tine-ndrăgostit ?
Oglinzile-ţi nasc numai monştri gemeni,
surâzătorule nefericit...

MAI SUNT

...şi trebui-vor să-şi lepede pielea...
(Ioan Paflagonitul
din Cetatea Zindag)

O să mai fie până atunci
dar adevăr zic vouă
mai sunt multe lucruri
care trebuiesc să-şi lepede pielea.
Mulţi sunt înecaţii
în apele jilţurilor cu ghiare de foc
şi capete de lei.
Ei trebuiesc mântuiţi şi îndemnaţi
să meargă în pădurile căinţei
unde-i aşteaptă blănurile
de muşchi odihnitor.
Văzduhul se clatină
şi nu-i mai rabdă
acolo unde sunt şi de unde
singuri nu se vor smulge.

Ei trebuiesc ajutaţi să se clintească
pentru că tiarele lor sunt nişte
măsele sparte bătute de o lumină stearpă,
şi cine a văzut om sfruntându-şi semenii
fără să fie ajutat
să plece acolo unde clipocesc
stelele broaştelor
şi unde se încâlcesc fără oprire
jilavele plete roşcovane
ale uitării'n ruşine.

Sfărmând rubinul inimii
celor aduşi de spate
ei au nădăjduit că o să stoarcă din el
vin
şi au văzut sânge curgând.
Şi stâlpi de strâmbe visuri s-au năruit
prefăcuţi în făclii arzând
cu flăcări de sânge
şi cetatea ce-avea
în loc de paratrăznet
un deget înalt şi pe el
unghia lunii
şopti sfârşită : „sfârşească-se !"
şi se înfrumuseţă cu dresuri de foc
şi-şi trase sprâncene de trăznete.

Şi-acum aşteaptă frumoasă şi'n zdrenţe
pe cel ce-i va pune pe creştet
nu nimb de stearpă mărire
ci nimbul rotundelor azimi ce fumegă.

RAIUL

Primul muritor beneficiar : — *Hei, ce bine !*
Al doilea muritor beneficiar : — *Hei, ce bine !*
Al treilea muritor beneficiar : — *Hei, ce bine, ce bine !*
Al patrulea muritor beneficiar : *Hei, ce bine, ce bine, ce bine !*
Al cincilea muritor beneficiar : — *Hei, ce bine, ce bine, ce bine, ce bine, ce bine, ce bine, ce bine, ce bine !*

Post scriptum : — *Mai bine Iadul !*

RUGĂCIUNE

Tatăl nostru carele eşti în ceruri
coboară, dacă eşti, pe pământ
şi opreşte viforul morţii
şi fă din căşti pălării
şi mângâie feţele morţilor
păstrându-i în viaţă pe vii
şi stai printre noi de ni-eşti tată,
din sângele scurs făcând vin
şi fă din oricare armată
alaiuri civile.

Amin.

FĂRĂ NECESITATE

Ai fi putut, desigur, să renunţi
la crunta faptă, nu era nevoie.
Ai încercat să împleteşti o plasă
menită să sugrume zorile.

Dar clopotele bat. Ai fost surprins
cu mâna'n sacul nopţii, căutând
stele, să faci din ele netede cuţite,
un zâmbet vinovat triumfător.

Cine te va ierta nu ştiu — şi cine
te va iubi, decât doar, poate, Noaptea,
ce colcăie de icrele noroaielor
şi tremură'n ruşine...

JURNAL DE BORD

...Nu s'a mai întâmplat nimic.
Gorilele au început să reflecteze, —
de contrarietăţi lovite, câte un pic
Ştiau numai să dea, fără
să fie obişnuite să şi încaseze
Acuma, ananasul ce-l mâncau
le pare — şi se pare chiar — că-i iască
Distanţele nu mai există. Azi
cocotierii se ating de brazi
Gorilele ar voi să şi zâmbească
dar îşi arată colţii

pândiţi de ghilotina rece a bolţii.

(Din poemul fără de sfârşit „Paradisele naturale")

IZVOARE

Laudă dragostei, primăverii,
unduirii trupurilor neîncătuşate ale apelor,
meteorilor de muguri,
iubirii, mult mai puternice decât teroarea
nourilor căluşi
asasini ai luminii ;
castanilor care ne vor dărui lampadare necerându-ne nimic...
Elenei care se smulge din braţele silnice
hotărâtă să înfrunte mai degrabă fierul, decât să rabde
osânda blonzilor cârlionţi ai lui Menelaos ;
slavă credincioaselor iscălituri ale tenacelor pârâuri,
libertăţii lor — glorie'n păduri şi pe şesuri !
ochilor viorelei care nu clipesc în faţa furtunii.
voinţei omului ieşit din iarnă slăbit, — glorie

acelora ce — apăsaţi de lespezi —
cred în forţa descătuşătoarelor vânturi,
în tine, primăvara mea, şi în
eternitatea celor care aşteaptă
învăluiţi în giulgiuri mari de piatră.

NUMAI DACĂ

Cu dragă inimă îți dau
dar numai dacă vreau și dacă
bătrâni și prunci nu strigă „au !"
și dacă inima nu-mi seacă.

Adie raza mea a grâu
și nu vreau grâul meu să cadă
cu boabele în negrul râu
pe care îl deschizi cu o spadă.

Să smulgi din teacă un izvor
dar nu de sânge : de cleștare
și să te naști din nou, și'n zori
să-ți spun : — Cu bine, frățioare !

SEMIRAMIS

lui Geo Bogza

Dar este o pomană odioasă
că mi-a fost dat să mai trăiesc
după atâția morți

Căci am trăit nu într'o
grădină,
ci într-o măcelărie

Să spun, așa dar, că miriadele
de picături de sânge
sunt rubine

Să mint pe toţi, minţindu-mă,
că am trăit nu printre semeni atârnaţi de ştreang,
ci legănaţi de raze
în răcoroasele grădini ale
Semiramidei

DIHORII

Am simţit de departe dihorii
târcoale dând graşi cenuşii
puilor lunii în zorii
acestei primăveri prea târzii

O, nu, eu nu acest lucru
am vrut — în mine-am strigat —
sub cerul şi roz şi de cupru
atâta sânge-i vărsat.

Şi am chemat brebenelul
şi micşuneaua să vină
şi-i tremura lunii inelul
privind dihorii'n lumină

Și primăvara venea
printre dihori și prin raze.
Cu degete lungi își punea
pe palul chip masca de gaze...

SATRAPI

Tiribaze
Tissaferne
Farnabaze
Datame
Mazaisos
Oronte
Spithridate
Memnos din Rhodos
Abrokomas
Ariarathe
Atorampara
Azbaal
Elpaal din Byblos

Ucigând,
voiau să'nghită Timpul

Au pierit
într-o noapte
sau într-o zi...

CA PROSTUL

Vai de sufleţelul nostru
care — când să fie mare —
ni se cocoşă ca prostul
proştilor dând ascultare.

AQUAFORTE

Beam băuturi aprinse
băuturi de brad tânăr care arde încet
băuturi de amurguri şi de înfrângeri încăpăţânate
băuturi care-şi depun scheletul drojdiei cu greu
băuturi de chihlimbar care strigă „Osanna
celui care nu s'a născut
şi niciodată celui ce este",
băuturi ale memoriei cântăritoare şi
ale memoriei imprudente
legându-se totdeauna la cap când n'o doare,
beam băuturile mării cu valuri lungi de leoaice
şi băuturile mătăsoase ale lunii larg legănătoare,
băuturile care iscodesc şi află
dincolo de ceea ce este,
beam băuturile care nu costă pe nimeni nimic.

Atunci veniră guarzii planetei cu dinţi de cuarţ
şi-mi spuseră : „Plăteşte".
Şi am plătit. Şi m'au legat.

MARELE ORB ÎN PRIMĂVARĂ

Tu, care nu mai poţi să zămisleşti
nimic, decât aceste turnuri încâlcite
ce-ar îngrozi până şi Babilonul
şi'n faţa cărora cereasca Mare
îşi suge pântecul, să n'o atingă, —
orbitule, tu care eşti
de toată lumea ocolit, asemeni unui
crunt cimitir imens şi vertical,
să taci acum... Ca să te linişteşc,
o să aştern sub capul tău
o pernă de tăcere. O să se apropie
de tine, poate, o rază sau
salcâmul, poate, o să-ţi dăruie o pleoapă
şi, poate, o să'ncepi să vezi şi tu,
om orb, întins sub ploaia care'mparte
atâţia ochi miraţi pământului...

FĂRĂ ŞEA

De câtva timp nu fac decât să aştept.
Un cal sunt ce-şi aşteaptă călăreţul ?
Nu asta.

Mi se'nfioară pielea ca o apă
pe luciul căreia un vânt de iarnă trece —
şi nu aştept aceasta.

Mi-e uneori prea cald şi alteori îngheţ.
De-acolo vine râul beznei şi cuţitarul viscol de dincolo.
Nu asta vreau.

De câtva timp nu fac decât să aştept.
Un cal sunt ce-şi aşteaptă călăreţul ?
Nu asta.

APA ŞI FOCUL

Te las acum pe totdeauna, apă,
apă ce vii apă ce te retragi
tu care faci cămăşi ca să acoperi,
apă ce saturi apă care înşeli.

Te părăsesc, apă care învălui
şi nevinovăţia şi ce-i scârnav,
apă ce speli şi potoleşti şi-adormi
şi-apoi scufunzi lingându-ţi ţărmul calmă.

Apropie-te, foc cu plete strigăt,
tu ce mă strângi în ghiare care muşcă
şi fă-mă torţă a leilor înaltă
şi strigă precum nu poate vreo gură

de om să strige. Şi mă fă lumină
şi-arată celor care cred că-s mort
această mască de cenuşă arzând
şi tristul meu surâs care-i învinge...

NICIODATĂ

Ce frumos o să fii dacă te laşi jumulit
de cascada penelor tale, vulture !
Mai echilibrată decât turnul Eiffel vei fi
dacă-ţi retezi un picior,
o, girafă !
Dacă mâna stângă ştie
ce face dreapta — ce bine !
Eu sunt mânerul balanţei,
trăiesc din căderile voastre
şi din ruine.
Tu — scobitori o să iei din razele soarelui, —
eu iau căldura.
Tu — te vei tunde,
iar ţie îţi dărui, drept nimb fără moarte, chelia.
Felul tunsorii poate să fie ales, —
trăiască noul Mesia !

Ţie îţi iau un picior şi ţie o gheată
şi plâng pentru că nu o să ştiţi
cât v-am iubit — niciodată...

SIC COGITO

lui Geo Dumitrescu

Ne vedem într-o viaţă de vreo câteva sute de ori,
de câteva ori, călăreţi fiind, povestim şi încălecăm pe o şa
de vreo câteva ori glumim,
de cele mai multe ori spunem că ne simţim aşa şi-aşa

E greu să fii sănătos şi
greu să-ţi duci crucea,
uneori ne întăresc cei care nu se lasă crucificaţi, mii, şi mii.

Decât oamenii, plopii cresc mult mai uşor,
dar îi vedem numai când un mic val
de azur sau de altceva ne aduce, cu nu prea mult zor
pe zăpezile unui cearşaf de spital.

Atunci, bicicletele sunt date la o parte,
prietenii vin mai greu, căci umblă pe jos,
şi numai roţile soarelui, scăpărând departe
îţi mai spun că, totuşi, totul e atât de frumos.

COŞMAR

M'au invitat — în somn — vreo şase
mari procurori, ca să mă'ntrebe
de ce-mi plac fetele frumoase
şi nu frumoasele cu ghebe,

de ce am omorât în baie
în timp ce îşi scotea cămaşa
un fluture cu cap de oaie
care fusese Ahmed Paşa,

de ce sunt cu Trufia frate
ce drept să umblu mă provoacă
şi nu prefer să car în spate,
umblând în patru labe, o vacă.

de ce mănânc din lună partea
ce nu se vede — cea mai bună —
şi caut să jignesc şi moartea
ochind-o cu săgeţi de lună,

de ce săgeata fermecată
se'ntâmplă să mai dea şi'n proştii
ce vor să'nghită lumea toată
vârâtă-n guşa mică-a ploştii...

Şi-am ascultat glasul acestor
judecători, şi gâzi şi martori,
şi m'am gândit la bietul Nestor
cel înţelept, — privind spre tartori.

BAGAJE

Îngerul meu nu avea aripe
era supersonicul meu avion
care de greutățile păcatelor mele
nu putea, totuşi, să se ridice

Însă eu trebuia să plec, fără doar şi poate,
și atunci înaripatul
spuse ca o *„hotesse de l'air“ :*
„bagajele dumneavoastră sunt supraîncărcate“.

„Ei bine (răspunsei), ce să fac ? sunt ale mele...“
— şi la 11 noaptea fix
fusei lăsat să plec, încărcat cu ele.
şi la 12 noaptea aterizam la Styx.

INVOCAŢIE

Nu-mi da decât o rază : pe aceea
ce retezând grumazul tiraniei,
izvor de raze face să ţâşnească,
mistuitor de ceţuri şi-obrăzare
şi liberează adâncul chip al nopţii
cu pletele sunând de adevăruri.

APARIȚIE

Nu o să te uit... Cum ai venit...
Cu zâmbetul tău de sabie
totuşi un pic tocită
Cu buzele tale de fecioară
totuşi îmbătrânită şi
căutând să-mi aspire
fluturele răsuflării.
Simţindu-te, se zbârcise şi Marea,
însă munţii şi-au ridicat genunchii.
Dintr'unul a ieşit luna mea
din celălalt — soarele meu
Şi ai plecat cu zâmbetul tău de fecioară
îmbătrânită.

ATÂT

Ce să mai spun...
Ce poate să spună un om care vorbeşte
cu el însuşi
de teamă să nu devină altul
şi să nu facă rău nimănui ?
Ca să vorbeşti
trebuie să fii şi ascultat
sau, cel puţin, auzit.
Să te pună cineva la ureche
(de-ar fi la inimă...)
ca pe o scoică
măcar ca pe o scoică.
Atunci, ar auzi ceva,
Sufletul i s'ar umple de culoarea
durerii sau a nedumeririi.

Ar vedea plăji moarte,
piscuri şi ochiul abisului.
Cunoaştem atât de puţin...
Suntem atât de grăbiţi...
Nu-mi priviţi faţa,
este-a unui om
surpat cam devreme.
Atât. Ei şi ?
Chiar asta voiam să spun
. . . .

DISCONTINUU

Seninul — cât l-am iubit
şi cât l-aş iubi, tu o ştii,
de-ar şti să decoloreze
chipul beznei pustii.

Pentru că sunt şi eu un om
şi cercetând ochii aştrilor
văd atât de puţină,
atât de puţină lumină.

Septembrie — de-ar înainta
nu spre lumânările iernii
ci spre dreptatea limpede-a ta
rarişte a primăverii,

aş trece prin gurile iadului
cu ochii surâzători —
de-aş putea spera tare că oamenii
se vor bombarda odată cu flori.

CUMPĂNA

Şi faţa ta va fi, chiar dacă nu frumoasă,
dreaptă şi calmă
şi o să ne'ntâlnim aşa cum întâlneşti
— după ce ai urcat un munte de lumini —
versantul lui pe care
acuma îl cobori, în spate cu
o legătură mică de surcele
de soare,
pe-o pantă unde
te-aşteaptă lava umbrelor,
dar şi speranţa
unor vulcani meniţi să încălzească
mâinile tale îngheţând încet...

DESPRINDERE

...pentru că vă iubesc şi din iubire vă las să mă chinuiţi —
nu pentru că n-aş putea să sbor
şi să vă părăsesc
deslegându-mă de chin.
Dar dacă aţi suferi ? Roata voastră s-ar răsuci în gol,
nemaiavând ce să apuce,
tremurând ca un copil cu gingii de auroră dureroasă
care trebuie să muşte
ca să-i poată creşte dinţii.

De aceea prin pupila oarbă a întunericului
urc şi cobor scările
şi urcuşul este şi el o coborâre
cu aripile cercând să zvâcnească,
însă neputincioase
din propria-mi voinţă.

Aş putea să sbor şi să vă părăsesc,
dar inima mea este urechea unei pânde :
palidă-n întunericul surd
aşteaptă să audă foşnetul sborului vostru
smulgând frunzişuri de păsări...

FRUMOASA ADORMITĂ

(1945—1970)

CELOR CĂZUŢI PENTRU LIBERTATE

Dînd muguri milioane, fără şoapte,
Pădurile au explodat azi-noapte.
Şi inima la fel
Se răzvrăti, şi-a devenit drapel.

Ea nu mai bate ; fîlfîie acum
Desfăşurată peste tot pămîntul.
Treziţi-vă, martiri ai libertăţii !
V-aşteaptă, nechezînd la scară, vîntul.
Încălecaţi-l, şi la drum !

Spînzurătorile în zare
Neputincioase-acuma vă privesc —
Ca nişte corbi, în ale căror gheare
Inelele de ştreanguri odihnesc.

Fețele voastre nu mai sînt terestre,
La fel de palide-s ca fața lunii,
Dar zborul vostru-nghează la ferestre
Pe unii.

Oști mute,
Voi încremeniți tiranii
C-un singur zîmbet aruncat din fugă.
Dar milioanele, sărmanii,
Simt zborul vostru cald ca pe o glugă.

Oști ale libertății înviate,
Codri aprinși zburînd mai sus de stele,
Prefaceți inimile toate
În purpura-ndrăznețelor drapele !

Dar pînă atunci,
Pali călăreți ai cailor de vînt,
Vă ridicați pe șeile de aer
Și ascultați : mai suie din pămînt
Spre voi un plîns și-un vaier.

Fulgerul vostru-arunce-n praf scufia
Satrapilor cari mai răsuflă încă,
Întinși pe șapte perne, în trufia
Lățită peste lume ca o brîncă !

Ca norii de argint luciți în treceri,
Prevestitori ai ploilor de soare,
Cînd printre noi veți coborî cu seceri
Să ne-ajutați la munca viitoare,

Și cînd pe holde nesfîrșite, macii,
Îngenuncheați la umbra voastră sfîntă,
Vor asculta uimiți cum toți săracii —
Ca o pădure care crește — cîntă...

aprilie 1945

PE DEALUL VÎNTURILOR

Lumii bătrîne-i mai aud murmurul...
Boturile ei sînt lungi,
Rînjetul ei îl cunoaştem,
Ghearele ei tot vor să mai strîngă
Pămîntul cu snopii
În guşele-i grase, ca-n nişte pungi.

Lume-a coloanelor putrede,
Neiertătoare, vremea detună.
Priveşte : cum cresc,
Cum se-adună, cum năvălesc
Milioane de raze,
Coloanele noastre vii.

Cei vechi au rămas în vale.
Departe. În Valea regilor.
Vă ştim, vă cunoaştem.
Voi sînteţi guzganii de aur.
Dar noi, aici, la mii de metri depărtare,
Noi zămislim
Sub schelele-albastre ale cerului
Lumea cea nouă.

Fiare rănite, vă mai aud murmurul
Dar miile-acestea de braţe,
Tinerii-aceştia ce suie,
Cazmalele acestea ce scapără şi cîntă-n pămînt şi-n stîncă,
Obrajii aceştia de flăcări,
Mîinile-acestea libere,
Eu le-am văzut —
Şi ele
Mai mult fac decît toată
Purpura cezarilor.

De-aici, din lumea proaspătă, nimeni
Nu mai coboară.

Şi, iată, acum, de-abia se mai vede,
Acolo, departe, în vale,
Balta lumii trecute,
Cît o monedă coclită
Verde şi-amară.
Se-ntunecă, dar nu vrea să moară.

În locul orgilor voastre
Cu cîntul lor antic,
Ce-ascund încă-n ele țevi grele de tunuri,
Oamenii-ntind
Din zare-n zare, peste-acest deal,
Ca pe un flaut gigantic,
Conductele-albastre.

Ei nu vorbesc,
Doar ochii lor rîd
În vîntul ce-și sună pletele
Sus,
Și frunțile lor sînt brumate
Și ard ca planetele.

E vîntul ce bate,
Vîntul sălbatec
Ce frige și taie,
Și zguduie cerul,
Și sfîșie norii ca pe-o hîrtie.
Smulge din boltă petece vinete.
Dar ei,
Cu măști de ploaie,
Cu bărbi de polei,
Sapă-nainte, lovesc și prefac
Acele ploii de gheață-n scîntei.

Lopețile lor,
Luminînd peste zare,
Sînt un norod de fulgere.
Aici, nu poate rămîne
Decît cel ce se ține pe picioare.

Cel ce-nvinge vîntul,
Cel care-l îmblînzește și cel care-l face
Să chiuie-n goană trecînd prin conductă,
Înconjurat de mînjii lui în tropot,
Cîntecul uriaș de luptă.

Departe-n vale,
La sute de văzduhuri depărtare,
Lumea bătrînă-și numără scrîșnind
Solzii de aur și solzii de-argint,
Încolăcită-ncearcă
Să-și tăinuiască moartea sub un nor.

Dar sus pe deal, aud
Cum aștrii viitorului
Zornăie-n pumnii brigadierilor.

Ceanul Mare, Dealul Vînturilor, Cluj.
2 februarie—7 februarie 1948

LAVĂ

Că mai şi plîng ?
Plîng uneori,
dar plînsul e al indignării,
sărat şi-amar, el nu coboară,
ci suie ca grumazul mării.

Şi nu-i al meu: e-al celor care —
izbind o lume greu bolnavă
şi rea — mai gem, dar chiar şi plînsul,
cînd vine, îl prefac în lavă.

1949

NICI LACRIMA

Nici lacrima n-o arunca în van,
ci fă din ea ce timpul face-n peşteri :
o stalactită necurmată-n creşteri,
un dinte — şi îndreaptă-l spre duşman !

1949

LIDICE

Îţi aminteşti, Ioane ? Era iarnă.
Zăpada începuse-ncet să cearnă
tremurătoare, în întreg văzduhul,
fulgi uriaşi, legănători, ca puful.

Lăsasem Praga'n urmă în dimineaţă,
cu turlele topindu-se în ceaţă.
Tăia maşina cîmpu-ntins ca tava.
Sclipi la dreapta Morawska Ostrava.

Spre Lidice goneam. Nu întrebam
nimic nici unul. Ne uitam pe geam
cum rînd pe rînd zburau în urma noastră
cîte un sat, cîte-o pădure-albastră.

Războiul se sfîrşise. Unde ieri
călcase tancul, azi treceau minieri
şi, peste codrii destrămaţi, domoale,
suiau păduri de fumuri, din furnale.

Goneam spre Lidice, cînd, fără veste,
maşina străbătu şoseaua, peste
zăpezile zburătăcite-n stol,
trecu pe cîmp, făcu un scurt ocol

şi se opri. — Ce e ? am prins să-ntreb.
Ce căutăm aici pe cîmpul sterp ?

(Spre Lidice mergeam) De ce-am oprit ?
...Spre călăuz priveam nedumerit.

— Aicea e ! răspunse. Fără rost
priveam în jur. — Şi Lidice ? —
A fost...
...L-a ras din temelie Hitler. Satul
aici a fost de-a lungul şi de-a latul."

Privirăm pînă-n zare amîndoi :
ţesea ninsoarea, harnic, pînze moi.
Pustietate. Corbi. Pomi arşi. Şi vîntul.
Sub noi, un sat întreg şi-avea mormîntul.

Şi-n tot acest pustiu, un mic muzeu.
Intrarăm toţi : tu, cehul şi-apoi eu.

— Ce-a mai rămas e ceea ce se vede !
Ne aplecarăm muţi către perete.

Sub sticlă,-ntr-o cutie adunate,
un pumn de lucruri mici, carbonizate :
un toc, un ban, o zgardă ruginită,
un fluier sfărîmat de dinamită,

o clanţă, nişte ochelari betegi,
de sîrmă, pentru ochii de moşnegi,
o verighetă neagră, de aramă,
un tîrnăcop, un degetar, o ramă...

Şi într-un colţ, sub sticlă, lîngă uşă,
două patine mici şi o păpuşă...
Vîrîsem unghiile-n carne-adînc...
Lacrimi veneau — dar nu voiam să plîng.

Ningea. Voiam să ies. Priveam spre tine.
Dar mă ţinteau micuţele patine.
Ningea. Patinele... Ce-ar mai sclipi
de-ar fi, ca altădată,-n sat copii !...

Privirăm călăuzul. Nu plîngea.
Mîna-i arzînd, pe-a noastră o strîngea :
— Tovarăşi...
N-am mai spus nici un cuvînt.
Un zid eram toţi trei şi, peste vînt,

peste zăpezi, peste pustietate,
suiau din ura noastră ziduri late,
ne-nvinse ziduri, mari pereţi de ură,
crescînd din noi ca o semănătură,

şi înfrăţite cu-alte ziduri dese
din ura lumii — rodnică — purcese.
Ca nişte fierăstraie mari de piatră
tăiau văzduhul, înălţîndu-şi vatră

mai vie decît satele distruse,
din Lidice-n pămînturile ruse.
Cît munţii lumii, zidurile grele
luceau sub geana roşiei noastre stele.

Şi-am pus de strajă ura, să vegheze
din colţi de cremeni, sus, pe metereze.

Ningea mereu. Dar — ţi-aminteşti, Ioane ? —
pe cîmp eram nu trei, ci milioane !

1950

FIULUI MEU

Fii drept — şi îndrăzneţ — şi tare.
Fii şi blînd
cu cei ce au nevoie de blîndeţe :
cu mugurii şi cu bătrînii,
cu mersul căprioarelor, plăpînd.
Fii neîndurător
cu cei care lovesc în tinereţe.
Fii paloş cu lumini, scăpărător :
duşmanii să-l cunoască, să-l înveţe !

1953

FETIŢEI MELE

Vei fi atunci o fată cu cozi... o, îţi zăresc
de pe acum obrazul curat, cald, tineresc
şi zîmbetul acesta de veveriţă, care
ascunde totdeauna şi-un pic de-ngîndurare.

Va fi întreg pămîntul grădină, cum l-am vrut,
cum l-au visat cei care în luptă au căzut,
cum, de atunci încolo, va fi mereu-mereu,
cum s-ar putea ca-n viaţă fiind, să-l prind şi eu.

De-o să ajung în vremea aceea — nu ştiu bine,
dar o să fiu, sînt sigur, căci o să fiu prin tine
şi-o să mă ai alături de tine ca şi-acum,
cînd stau veghindu-ţi somnul şi geana ca de fum.

Vei fi la fel cum este în primăvară-un crîng
în care milioane de cîntece se strîng
şi-n care orice cîntec e o lumină nouă.
Îţi văd privirea-adîncă şi scăpărînd de rouă.

Şi te zăresc, pe urmă, cum mîndră,-ncet, pe gînduri,
o să alegi un cîntec din miile de cînturi,
şi voi cînta cu tine, iar, cîntu-nvăpăiat,
cu care-n lupta mare intrînd, te-am apărat.

23 februarie 1955

PE O CARTE

Tu, cel ce mă citeşti, o, frate,
cu toţi aceia care vin,
nimic din ce zăreşti în cartea
aceasta nu-ţi este străin...
Şi voi, acei ce, poate, cîndva,
de-o mai rămîne chiar şi-un rînd
din tot ce-am scris, — veţi fi aproape
de rîndu-acela tremurînd
(cu toate că şi rîndu-acela,
ce-n scoica lui o să mă poarte,
o să vă pară, poate,-o vorbă
a unei vechi planete moarte)
— nu căutaţi în el odaia
în care doarme-mbălsămat
un leş : al meu. Lăsaţi ! Văpaia
s-o căutaţi : ce-am căutat.

Nu, nicidecum parfumul straniu,
pe care nu mi l-am rîvnit,
ci veacu-mi aspru, de uraniu,
de flăcări, veacu-mi drag, cumplit,
cu omenirea în picioare,
zvîcnind spre viață-n sfîntu-i tremur,
cu lacrimi, sînge și sudoare,
stîrnind nou clăditor cutremur,
cu primăvara vieții voastre
pe care noi, cei de acum,
de-abia o bănuim în zare
cu ochii lăcrimînd de fum,
dar care o să fie — sigur ! —
căci vremea de-azi a pregătit-o,
cei ce-am răbdat văpăi și friguri,
în vis șoptindu-i doar : „Iubito..."
și cari, de dincolo de moarte,
privim spre voi, cei fericiți,
cu ochii înghețați, departe,
și vă zîmbim — și nici nu știți...

1955

FÎNTÎNA SĂRITOARE

Fîntînă săritoare, ce te arunci în slavă
ca să recazi în tine aceeași, totdeauna !
Tu ce azvîrli șiraguri de perle dulci ca luna
și-apoi le strîngi, pe-aceleași, picînd, din tavă-n tavă :

tot ce arunci recade în gura ta suavă
cu buze doritoare. Nu, nu ești tu furtuna.
Tu singură pe frunte ți-așterni mereu cununa.
Te dărui ție însăți, de slava ta bolnavă.

Fîntînă argintie, cît te-am iubit odată,
atunci cînd, de departe, păreai că-ți dărui toată
făptura de răcoare nu ție, celorlalți.

Închisă-n tine-ţi numeri comorile întoarse,
te-arunci pe tine-n ceruri, te prinzi şi iar te salţi —
şi-n faţa ta plîng pruncii-nsetaţi, cu buze arse...

5 aprilie 1957

MICHETTE

Pe lîngă Notre Dame, în înserare,
cu paşii înviam străvechi cadenţe
cînd întîlnirăm două umbre-n zdrenţe
c-un vechi căruţ : un moş cu barbă mare

şi soaţa-i fără dinţi. Cu reverenţe
ne salutară, şi cu întristare,
şi soare le păru moneda care
căzu-n căruţ, şi spus-au : „Excelenţe..."

Şi-atunci, moşneagul şuieră : „Michette..."
şi din căruţ sări, micuţ, un cîine,
şi patru tumbe ne făcu, cochet ;

şi dintr-un salt fu iar pe zdrenţe, sus,
cu ochii-i iubitori părînd c-a spus :
„Nu-ţi fie teamă, le păzesc, stăpîne..."

22 martie 1957

CÎNTECUL

Aveam cîndva un flaut, un flaut nevăzut...
Scotea din ochii lumii doar lacrimi, lacrimi mute.
Să nu mai plîngă lumea, l-am rupt — şi a tăcut.
Şi-n iazu-adînc al lunii zvîrlindu-l, spusei : — Du-te !

Şi suspinînd, şi-n chinuri, un altul am făcut,
ce strălucea de cînturi, de nimeni pricepute,
dar se zbătea cetatea-n văpăi nemaivăzute
şi, neputînd s-ajute, l-am frînt — şi a gemut.

Şi-am alergat alături de cei sărmani, în rînd,
şi ascultînd duşmanul ce-n noi izbea urlînd,
mi-am spus : „Acum un flaut nu-i tocmai potrivit".

Şi-am smuls atunci din pieptu-mi ghiocul de rubin
şi cînd sunai în dînsul, mă clătinai puţin —
dar am simţit în urmă-mi oştiri că s-au urnit.

22 martie 1 9 5 7

ARGINT ŞI AUR

Floricăi

În părul tău de aur, o copcă de argint
aveai, şi-n noaptea deasă ca smoala, tu, frumoasă,
cu pletele de aur sunînd, şi de mătasă,
erai făclie blondă, lucind în labirint.

O, aş fi vrut să fie văzduhul — nu te mint —
în mîna mea o caldă şi mîngîioasă plasă,
ca-n veci de veci să ţină făptura ta, culeasă,
precum era atuncea, cum nu mai pot s-o prind.

O copcă argintie aveai în părul de-aur,
erai în vîntu-albastru un mişcător tezaur,
foşnind ca o pădure, ca flacăra de viu.

Şi te privesc acuma la fel ca altădată ;
arunci şi astăzi flăcări, eşti doar un pic schimbată :
ţi-i copca azi de aur, iar părul argintiu...

15 martie 1957

ROZA

Oh, numele-ţi de floare şi ochii tăi petale
de-azur, pe care-odată poeţi le-ar fi cîntat...
Oh, mîinile umflate mereu de-atît spălat...
şi-ncrezătoare pururi, surîsurile tale...

Pe rufe aplecată mereu, dar fără jale,
cu soda soră pală în veacul ne-ndurat,
tăcuto... care cîntec e-atîta de curat
ca-n slava ta să nască fîntîni de crini în cale ?

...Surîzi. Ca nişte duhuri par rufele. Umflate
ţi-s bietele picioare. Începe s-amurgească...
Şi peste chip ţi-aşterne, blînd, liniştea o mască.

Suav surîzi acestor fantome agăţate...
Dar, prin surîs, o teamă ca un fior străbate :
cu neagra-i mînă, Seara să nu le murdărească...

1 aprilie 1 9 5 7

RĂGAZUL

Ia-mi platoşa... Să rîd aş vrea acum
cum rîde, hohotind, din albii-i dinţi
un fluviu, sub betelile fierbinţi
de soare. Vin din iad, din foc şi fum...

Mi-o fi de-ajuns... Văzui ucişi părinţi
şi prunci... în păr am fier şi scrum...
Ia-mi platoşa — şi-n baie du-mi parfum...
E globu-ntreg un ghem de suferinţi.

Dar ce văd ? Peste zarea de bazalt,
duşmanul ne clădeşte rug înalt :
„Spălaţi, de moarte-s şi mai buni“ — îşi spune.

Stai ! Nu e timp să-mi scutur scrumul cald.
Piei, zînă cu privire de smarald !
Şi pune-mi platoşa, Înţelepciune !

2 aprilie 1957

UNUI COPIL

lui Tudor

Mic, încă mic, tu nu mai eşti acel
ce-ai fost mai ieri. Acum, îmi ieşi în prag.
Eşti valul cel mărunt, crescînd din el,
sînt valul cel cărunt, şi mă retrag.

Privirea mea te mîngîie, o, steag
fără de riduri azi, întins, de-oţel,
dar să-nţeleg nu pot, nu pot de fel :
cum ? o să fii şi tu cîndva moşneag ?

Dar poate pîn-atunci, o, cine ştie,
s-o născoci visata apă vie
ca să rămîi ne-mbătrînit mereu...

O, lumea de atunci, nicicînd săracă,
şi-n care singur nu vei fi, chiar dacă
de tine-alături n-oi mai fi şi eu...

21 aprilie 1957

O, GÎNDURI

O, gînduri, rotitoare gînduri...
În care codru, unde este
cărunt copac ce din poveste,
dar încă drept, cu mine-asemeni,
ai cărui ani cu-ai mei sînt gemeni ?...

În care codru, neştiut
de nimeni, stă visînd la mine,
de-aceleaşi gînduri străbătut
cu coamele de cuiburi pline ?

O, gînduri, rotitoare gînduri,
de el trimise, de departe...

de toamnă îmi vorbiţi şi moarte,
de arborele, care-n scînduri
se va preface pentru mine,
în patru foi pe veci nescrise...

Legat de mine stă copacul
precum un cînt de-o violină...
Oftez şi eu, şi el, săracul,
din cînd în cînd... Dar ne surîdem,
simţind cum cuiburile suie
un cînt de frunze şi lumină...

1957

LIED

Da, te iubesc şi-acuma cum te-am iubit, o ştii,
în toamna grea de struguri de cer şi plumburii.

Te mai iubesc şi-acuma cum tu, desigur, nu crezi :
la fel ! Doar anii poate-s un pic, un pic mai şubrezi.

Te mai iubesc şi-acuma cum te-am iubit dintîi
la marea de metale de-azur şi de lămîi.

Te mai iubesc din zarea în care te-amintesc
subţire-n pantalonii de doc, te mai iubesc.

Cum se rostogoliră cu valurile anii !...
Oh, unde sînt zarganii de-argint, unde-s platanii...

Cum sună toate-acestea în mine, cum răsună,
ca nişte dinţi — ai noştri — ciocnindu-se-mpreună

cu umezeala mării şi sarea de pe buze,
şi nevoind să ştie de timp, ci să-l refuze.

Pe tine, doar pe tine, te văd în ceaţa zării
cu faţa scînteindă de lacrimile mării.

Te mai iubesc şi-acuma, la valurile grele,
cu lacrimile mării şi lacrimile mele...

1958

METAMORFOZE

Aş fi putut să fiu un pom, sub care
te-ai fi culcat cînd nu te cunoşteam,
şi mi-aş fi legănat un ram, lin, ca din întîmplare,
şi ochii-ţi sărutam.

Aş fi putut să fiu o albă coală,
asupra căreia te aplecai tăcut,
şi ţi-aş fi sărutat, cînd desenai, marmora mîinii goală,
lipită de chipu-mi pal şi mut.

Aş fi putut să fiu un zid, un zid în umbra cărui
cu tine-un altul ar fi fost, nu eu...
Şi mi-ar fi fost atît, atît de greu,
c-ai fi văzut cu groază cum mă nărui...

1958

FRUMOASA ADORMITĂ

Mi-e teamă, de-orice clipă teamă,
în care dormi, căci ea te ţine
în braţe, şi eu nu-s cu tine,
şi-al ei e părul tău de-aramă.

Cu nevăzuta ei maramă,
e-un monstru clipa care vine
şi-ţi dă smaragde şi rubine,
şi frunţii nourii-i destramă.

Ea, ca să nu te recunoască,
în goana asta nevăzută,
privirea-mi, îţi aşterne-o mască

nepăsătoare, dusă, mută...
Dar piere masca diavolească
în zori, cînd gura-mi te sărută.

1958

SUPRAVIEŢUITOAREA

Lui Yukie Tsuji, *victimă a bombardamentului de la Hiroshima*

Se retrăgea oceanul cu faţa spăimîntată,
în timp ce eu, ca valul ce-n chinuri se smulgea
de ţărm, lăsînd în urmă o plajă argintată,
o mai zării, tăcută, c-un evantai : zîmbea...

Mă amăgeam, spunîndu-mi : „Povestea nu-i a mea...
sînt mii de ani din vremea cînd s-a-ntîmplat... odată...
şi pe această plaje, de-argintul serii grea,
cel dus fusese altul... iar eu visez doar, iată..."

Aproape izbutisem să cred — dar stînd la geam
în drum spre Yokohama la ea cum mă gîndeam,
văzui iar evantaiul pal fluturînd departe,

zbătîndu-se s-ascundă c-un fîlfîit suav
biet chipul grav, de fildeş, atîta de bolnav,
al fetei, poate astăzi de mult umbrit de moarte.

1958

TIRANUL UCIS

Căzut sub toga-n falduri ce-l drapează
columnă frîntă pare : doborît.
Şi faldurile grele scînteiază
ca marmora. Din spate, văd atît.

Dar corbii, ce rotind îi fac cunună,
zăresc garoafe-adînci sub grasu-i gît —
şi lujere-s pumnalele sub lună,
lungi umbre săgetîndu-i peste rît.

1958

STĂPÎNUL

Străbuni sub nori de suliţi pe-aici goniră hoarde.
Pămîntu-acesta-i pîine, pămîntu-acesta arde.
Tăcut e Bărăganul, un ocean întins,
Dar codrul îmi vorbeşte, sub nalta lună nins,
Şi-n fiecare frunză sunîndu-şi violina
E-un cînt ce-a fost amarnic, suit din rădăcina
Sub care zace-n zeghe viteazul : Cel Sărac.
Arterele-i în frunze se-ntind şi se desfac
Şi flautul ce creanga şi-apleacă mîngîios
E umbra cîntătoare a fiecărui os,
Lin mîngîindu-mi fruntea, spunînd : „Sînt lîngă tine..."
Şi-i lîngă mine codrul şi rîurile pline
De peşti în zale lucii — şi Dunărea, şi ea,
Cu apa ei domoală ca bivolii şi grea,
Purtînd pe-a ei spinare cu pete de brocarte
Împărăţii de stele şi aur fără moarte.

Şi-s lîngă mine munţii, pentru duşmani : mistreţi
Cu rîturi fumegoase, cu creste de nămeţi...
Mă urc şi strig : „Hei cine-i aicea împăratul
În ţara unde-o mie de ani domni oftatul ?"
Şi-mi dau răspuns deodată, din gurile de cremeni
Tunînd din creastă-n creastă, toţi munţii, fraţi şi semeni :
„Din zare pînă-n zare priveşte ! Iată-l. El e."

...Şi l-am văzut cum trece, prin ploi de spice grele
Cu fruntea cuib de stele sub gluga lui de fum,
Pe Cel Sărac, ieri robul, stăpînul de acum...

15 ianuarie 1958

CÎND O SĂ PLEC...

Cînd o să plec
(nu, nu acum, căci te iubesc,
lumina mea),
dă-mi Valea Prahovei,
aruncă-mă-n albia-i cu mărgăritare,
legene-mă undele repezi.
S-adorm liniştit,
dă-mi perna Ceahlăului,
pască-mi prin pletele pe văi răsfirate
capre cu ochi de agrişe
şi miei...
Dă-mi brebeneii copilăriei,
parfumul lor feciorelnic,
şi, mai ales, mai mult decît ei,
mireasma ţiţeiului
liliachie şi neagră,
şi vie

ca o pădure-n amurg,
vestind ziua de mîine...
oh, fără mireasma aceasta,
copilăria mi-e oarbă...

Iar inima ia-mi-o
şi-ngroap-o sub o căpiţă de fîn.
Sub o căpiţă de fîn
pe care, spre seară,
atunci cînd roua s-aşterne
şi-ncepe să fie răcoare,
un om întors de la muncă
să stea, să se-ntindă
şi să şoptească :
— Ce cald este fînul...
Parc-ar fi viu...

decembrie 1958

CA UN COPIL

Cît îmi pare de bine şi cît îmi pare de rău
că mi-am trăit iubirea aşa cum mi-am trăit-o.
Cît îmi pare de rău că nu am fost mereu al tău,
şi cît îmi pare de bine că-s lîngă tine, iubito.

Ca un copil care-şi turteşte nasul de geam
şi e-n odaia minunii şi nu e,
eram lîngă tine, şi nu eram,
şi gura mea cîte-ar fi vrut să-ţi spuie...

Că mi-am trăit aşa cum mi-am trăit viaţa,
o, cît îmi pare de rău şi cît îmi pare de bine :
de vremea ce atîta de scurtă-i lîngă tine,
de vremea fără tine pe care-o-nghite ceaţa...

12 mai 1959

VRĂJITOAREA

Ţi-s pletele o harfă cu violete multe,
urechile-mi de faun s-apropie s-asculte
şi-aud cum sună coarde şi blînd şi aspru-n şir :
suav şi nalt : Ninive... şi mîndru : Armavir !

Ţi-i gura o pecete pe care o despici
cînd vrei, un pic, c-un zîmbet ce-adie ca o boare,
ca să zăresc — sclipinde şi strînse, nu prea mici —
sălbaticele tale şi reci mărgăritare.

Ţi-s degetele-atîta de lungi şi-atît de pale,
că unghiile roze din raze nasc, desigur,
pe care le împrăştii deasupra mea, petale
de foc, de auroră, de febră şi de friguri.

1959

ADU-ŢI AMINTE

Miros de moarte, sînge, plete arse...
Războiul. Păsările neîntoarse.
Părinţii duşi... şi orizontu — o gură
ce-i mestecă în grota-i cenuşie.
— Vor mai veni ? — Fii sigur — nu se ştie...

Şi rîde-un glas de tun de pretutindeni,
şi bat în geamuri lacrimi, grindeni-grindeni,
şi se întorc mantale spulberate :
zăpezi, cenuşă, armate-armate-armate,
şi-ţi bate-n uşă Noaptea, ciocăneşte,
şi sari din pat şi palid spui :
— Pofteşte.

Şi-ţi intră viscolul în patul rece,
şi noaptea nu mai trece, nu mai trece...
Războiul... Moartea... de-ai putea opri-o...

Acum e prea tîrziu... adormi... adio...

1 9 5 9

VISUL

Căzuse toată noaptea zăpada liniştit.
Cu gluga de zăpadă pe cap, eram un scit
care visa, pe umăr avînd un arc subţire
de lună, şi-mprejuru-i copacii albi oştire...
Gîndeam : „O, cît de bine-i că regele Haràspes
pieri, şi-acum e pace şi codrului alb oaspe-s,
şi pot ca o statuie de marmori călătoare
să tai prin dobrogene meleaguri pîn'la mare,
să-i mai privesc o dată oglinda minunată..."

...Dar auzii o goarnă de radio deodată
şi-am tresărit din visu-mi — şi suliţa-mi, prin ger,
zbură — s-ajungă-n luptă — la fraţii din Alger.

1 9 5 9

MINOTAURUL

Nu am atins nicicând numai o coardă
sau două doar din braţul rămuros
al harfei, şi dacă se-aude uneori
vuind mai tare sîngele-mi fierbinte
în unele artere, nu-s de vină :
e necesar, copii, e necesar...
Ştiu... ce frumos e să mîngîi o coardă
şi s-o prefaci în iederă ce naşte
spirale moi de umbră şi de muzici,
miresmele fără de care viaţa
e mai săracă... Ştiu... însă în Creta
stă minotaurul şi cere jertfe,
şi nu pot să nu fac să se audă
în versu-mi mugetul lui infernal,
şi să nu văd că hrana lui nu-s ierburi,
lungi elfe vegetale, luminate
de stelele de rouă, ci liane

roşcate, şerpuind din tîmple reci,
sub care s-au rotit atîtea lumi...
Şi-atunci fac să ţîşnească din artere
fîntîni de săbii săritoare —
şi lăcrimez, dar nu pot să vă dărui
albastrele coline scăpărînd
de milioanele de ghiocei noptateci,
ci semnul care duce către Creta,
o sabie ce apără iubirea
şi-un firmament de căşti sclipind prin fum...

1959

E MUNTELE

Lui *Mihail Sadoveanu*

E muntele ce tace
greu cufundat în sine,
purtînd pe umeri fulgere de piatră,
mistreţi cu creste de cascade,
păduri sub răsuflarea lunii,
şi continentele de nori sălbatici,
şi galopada ploilor piezişe,
mînate de biciuşti subţiri de-argint,
ecoul strigătelor celor duşi
înconjurîndu-i lumea ca un cearcăn,
adîncul lacurilor-lacrimi
şi zbaterile celor vii şi ale
acelor care nu mai pot vorbi.
În ridurile stîncilor, scînteie
amare cicatrici de lună, urme

lăsate de migraţii,
paşi de viteji ce-au răsunat ca fierul,
paşi de bătrîni tîrîţi prin jalea frunzelor,
paşi luminaţi de licurici de pinteni
şi constelaţii anonime
de paşi desculţi.
Oftează — şi oftatul lui e-un nor
din care se revarsă-o ploaie blîndă
pe lumile legate-adînc de el,
şi suie din pămînt
legănătoare ploi de holde lungi
cu bobul greu de stele...
Şi-ntoarce ochii-ncet spre răsărit
şi iezerele ies din punga nopţii
ca nişte bani de-azur.

1960

ŢUCULESCU

Navigator al drumurilor de apă, de stele şi pămînt,
îngăduie-mi să stau pe punte lîngă tine.
Umăr la umăr, respirînd aerul amar al mării
şi cel dulce-amar al cîmpului vara
şi cel ameţitor, de transparente esenţe,
al constelaţiilor.

Îngăduie-mi, chip mîndru şi torturat
— însă mîndru mai presus de orice —,
să stau lîngă nobleţea
suferinţei tale. Nu a gloriei,
ci a suferinţei şi a răbdării
şi a corăbiei tale
cu pînze înălţate în viaţă
şi în moarte,
în beznă şi printre stele

şi sub pămînt, unde oasele celor dragi
fulgeră seminţe şi ridică
degetele prezenţei.

Cu tine, pe puntea vasului tău,
nimic nu se preface în trecut.
Priveşti de jur împrejur. Te zăresc.
Ai sfîşiat tăcut — să nu fii auzit de nimeni —
pînza ce-ţi învăluia trupul
şi întinzînd-o pe un catarg de cîntătoare tibii,
ai eliberat tremurul culorii şi liniştea ei
şi strigătul ei
şi păsările ei gînditoare
şi luciul de şopîrlă al frunzelor ude primăvara, întunericul vînat
şi nemişcat,
prin care misterios alunecă destinul
şi nourii naviganţi, spre
cea mai radioasă dimineaţă.

Dar iată întunericul.
Trebuie să te grăbeşti, căci pămîntul se ascunde
şi umbra e un fier tras perfid din teacă
şi te pîndeşte, ne pîndeşte, prietene.
Însă tu ridici umbra
şi faci din ea aripă.
Ridici întunericul, fiindcă
şi întunericul zămisleşte, şi acum mă faci să văd prin el
bolţi vinete, templele stelelor clătinătoare,
îndepărtezi imposibilul şi-i dai un nume
ca să-l cunoaştem
şi să ştim că poate fi înfruntat.

Şi acuma cîntă lăutele absenţilor dragi,
ale celor care n-au putut să clădească
(şi nu din vina lor)
nimic — sau atît de puţin —
şi care au lăsat pe grumazul coloanelor frînte
sau pe cîmpia stearpă sau într-o maramă uitată
cîteva lacrimi — ultimele...

Stînd lingă tine aud
lăutele absenţelor
şi ceea ce e nenăscut şi se va întrupa
şi se va semăna
şi nu va fi niciodată oprire,
ci o neauzită, ridicată'n uimire, moară de argint, tăvălug de valuri,
zbor fără oprire al unor aripi
circulare.

Căci tu ştii că totul trebuie trăit
şi trebuie învăţat să trăiască
fără oprire.
Tu sileşti moartea să nască
explozii de lumină,
să se deschidă,
să-şi deschidă tenebrosul unghi al pulpelor
şi să încolţească infinitul ierbii
legănînd nemuritorii copii ai candorii,
maturi şi suavi, pătimaşi şi înţelepţi,
cu pielea de zăpadă fierbinte.

Îmblînzitor al pămîntului
care ne va îmbrăca pe toţi,
tu nu te-ai prefăcut în el,

ci l-ai prefăcut într-o nouă piele a noastră
şi în înţelegere.
Aproape gol,
ai lipit urechea de pămînt
şi i-ai ascultat inima, —
şi ţi-ai dat seama că este
chiar inima noastră.

O aud acum, sus, pe catarg, în bătăile
culorilor vitale,
modulate de ceea ce poate să mai fie, de ceea ce numai noi,
cei care nu credem în clipă,
putem bănui.
Ritmuri fără oprire, veşnică
revenire.

Lopătează culorile tale
şi revarsă pe mare aur şi suflet de violete
şi pe pămînt taină şi vistierii de floarea-soarelui
şi în văzduh răsufletul tău
de navigator atît de uman şi atîta
de îngeresc
al Căii Laptelui.

Aud sunînd clopote de umbră, comorile trudei tale
şi aurul sfîşiat sus pe catarg
iar tu, mîndru şi chinuit navigator,
cu mîini îngheţate
şi sfîşiată cămaşe
eşti mereu pe punte, conducînd corabia
într-o călătorie ce nu se va sfîrşi.

1967

PĂTRĂŞCANU

Mi-aduc aminte : urcam noi
sau cobora el (aş minţi
dacă aş spune într-un fel sau într-altul),
era nu prea departe de război,
fiece pas zbura sau se înfunda
dar parcă totul
urma să fie spre bucurie.
De lepra schijelor erau marcate
toate clădirile.
Şi aceea în care — mi-aduc bine aminte —
urcam sau coboram
cu Cicerone
prietenul meu de vis, şi
nu numai de atît : palatul Justiţiei
(Ceea ce spun acum nu este şi nici nu vrea
să fie un fel de poezie,
ci mărturie a ceea ce a fost).

Căci acel care urca sau
cobora şi pe care l-am întîlnit
şi care nu avea
umeri de atlet prefăcut
şi nici nu voia să pară
ceea ce nu era — era
şi pe acel care nu mai este
l-am întîlnit.
Ar trebui să fie şi astăzi,
să existe, să surîdă, sau să se întristeze
cu noi, — şi nu mai este.
Căci, nu cu mult mai vîrstnic decît noi,
el vedea mai bine
cu lama feţei sale ascuţită de
fulgerele inteligenţei, ale
înţelepciunii.
Şi atunci cînd, pentru ultima oară,
l-am văzut coborînd sau urcînd
treptele acelei clădiri bombardate,
mi-a mai spus şi cîteva cuvinte ;
poate : „nu ne-am văzut de mult"
sau poate : „să ne vedem" —
faptul nu are nici o
însemnătate sau
le are pe toate.
Sigur e că, atunci, nu mi-am dat seama
că m-am încrucişat
mai mult decît cu el.
Era atît de neprefăcut,
atît de la fel
cum l-am presimţit în timpul războiului, cînd,
într-o zi, într-un tren urcînd spre munte
i-am întîlnit mama,
o bătrînă atît de asemănătoare
care, surîzînd, m-a sfătuit

să nu-l văd : „ar fi
primejdios pentru dumneata".
Şi, apoi, atîtea altele... Cînd,
în ziua aceea, statura lui
nu prea înaltă, însă neclintită,
a înfruntat mitralierele ridicîndu-se
peste spaimă şi peste vestminte
şi peste steaguri şi peste soclul statuii
şi a înfruntat cu o tinereţe
nepăsătoare
izvoarele gloanţelor.

Şi, totuşi, mai mult decît tot, şi peste toate,
îmi reamintesc de ziua aceea
cînd nu presimţeam nimic
şi cînd l-am văzut,
urcînd sau coborînd,
treptele palatului Justiţiei,
pentru ultima oară.

6 noiembrie 1970

STIHURI DESPRE POETUL CIZMAR

ÎN AMURGUL TOAMNEI

Era un amurg de toamnă, plin de toate blîndele lumini ale fructelor grele.

Calm se arcuia bolta cerului, ca un braţ de azur ce vroia să cuprindă belşugul pămîntului.

Nimic nu venea să-mi tulbure liniştea ; nici un oftat, nici un suspin.

Cînd, deodată, auzii nişte sunete-afunde, mici ecouri, repede înlocuite de alte-asemenea, afunde ecouri, mărunte.

Sunete asemănătoare celor pe care le-ar face un om ce înalţă ciocanul şi-l coboară bătînd cuie.

Sunete mici, cu aripi mărunte, pe care le-ar apăsa un tavan mult prea scund, zgomote mici ce nu pot răzbate sub cerul de-argint neîncetat suitor, nici sub bolta palatelor-piscuri.

Sunete, gemene celor pe care le-ar face un om — un om sau destinul — ce-nalţă ciocanul şi apoi îl coboară, şi iar îl ridică, fără-ncetare.

Sunete mici, asemănătoare celor pe care un om dus pe gînduri, sau foarte atent, le face bătînd cuie : poate în petecul tălpii așternut pe gheata spartă a săracului, poate într-un sicriu.

Zgomote scurte, înfundate...
În talpă sau într-un sicriu.
De unde veneau ? Stam, ascultînd.

Orașu-și aprinsese fluviile luminilor și le-aruncase-n văzduhuri, unde continuau să curgă scăpărătoare, poleind cu arginturi lichide lacurile, bulevardele, uzinele, antenele televizoarelor, care așteptau cu brațele desfăcute să-ntîmpine secera lunii, schelele șantierelor, la fel scheletelor unor uriași transparenți.

Sta-nalt orașul nostru-n scăpărătoare rouă, dar auzeam în anul acesta '59, mereu suind spre mine bătăile afunde...

O NOAPTE REVENITĂ

Gîndeam : „De unde, oare, vin sunetele-acele
mărunte, însă parcă urmînd un ritm etern,
c-o încăpățînare de picături rebele,
care se-nalță-ntr-una, cu cît mai mult se-aștern ?"

Și-atunci mi-am spus : „Astupă-ți urechile ! vezi, poate
e-un sol al bătrîneții un pic cam timpurii,
și zgomotele-acelea ce le auzi sînt, toate,
năluci ale urechii și-atîta doar — mai știi ?"

Și-urechile astupîndu-mi, nici nu trecu o clipă
și auzii prea bine bătăile la fel,
dar nu-n urechi, ci-afunde — în inima-mi că țipă
și-mi apăru, în veacu-i pierit, din umbre, *el*.

C-un firmament de stele împodobea o gheată,
şi cuiele, în preajmă-i, împrăştiate, mici,
păreau în jurul lămpii-n funingine surpată,
că-s singura lumină : un roi de licurici...

În depărtări, oraşul foşnea ca o mătase
de-o leneşă purtată, ce leagănă brăţări,
şi se-aprindeau, în case înalte focuri de-aur
şi-oglinzile imense erau albastre mări,

prin care, graţioase şi fără să se-nece,
treceau lucioase fracuri, surîsuri şi lumini,
calm lunecînd în danţuri, de veacuri şi de veacuri,
pe care, din tavane, sori rotitori şi crini

le potopeau cu pulberi de stele-diamante
şi cu ninsori aprinse, ploi de petale vii...
Şi-n sălile înalte păreau că şi pereţii
se leagănă-n acelaşi calm ritm, de veşnicii :
în ritmul fericirii...

...Atunci, fără de grabă, cu grija să nu-l tulbur
pe cel ce, ros de beznă, muncea încovoiat,
îmi aplecai urechea, şi inima, şi ochii
din nou către bordeiul în care-mi apăru.

Căzuse seara... poate de-o oră sau de-un secol,
şi-n timp ce cu ciocanul el tot izbea, văzui
că-n faţa lui, pe masă, mai e ceva : o rază,
o aşchie de lună sau, poate — lung — un cui...

Sta ciocănind cizmaru-n lumina lui surpată,
şi-şi arunca privirea, din cînd în cînd, tăcut,
spre lucru-acela, care părea că poartă-o taină,
puterea unui fulger ce-aşteaptă, nenăscut.

ÎN CEAȚA ODĂII...

...În ceața odăii, pe scunzii pereți, șopîrlele igrasiei își luceau pietrele prețioase — și cizmarul le surîdea cu înțelegere și-un pic de-amărăciune.

Bătea cizmarul cui după cui, ploi de cuie cădeau, țîrîind, unele după altele. Omul le auzea rareori, se obișnuise cum te obișnuiești cu ploile de toamnă, cenușii, mărunte, ca o scurgere de cuie subțiri. Dar, în bezna veacului unde-l găsisem, simțeam că auzea și multe altele.

Iată,-și ridică fruntea ; sună ceva departe : sirena unei fabrici de atunci pierdută-n fum.

Încovoiat pe bancul de cizmar, omul bate mai departe, dar nu mai vede : toc-toc-toc... aude doar : unu-doi-trei, unu-doi-trei... în ochii lui sînt șiruri de semeni, care au pornit în zori la muncă și care ies acum din fabricile-nchisori, unii desculți, alții cu încălțările peticite poate chiar de el.

Sirena fabricii s-a stins, foarte departe, ca un oftat. Dacă nu i-ar fi ascultat atît de atent tristele-i sunete, poate și-ar fi auzit și suspinu-i.

Adus de spinare, lovește încă o dată. Apoi încremenește.

Dar iată. Acum tresare — și mîna, ca-ntr-un vis,
încet lăsînd ciocanul și-o-ntinde către locul
unde ascuns lucește o rază sau un ram,
din care ies cuvinte ce fîlfîie ca focul.

Cum arde tocu-n mîna-nvățată pe ciocan...
Ca de copil își simte trudita, aspra mînă...
Atîta suferință cît strîns-a-n el un veac,
într-un carnet cum, oare, poți face să rămînă ?

E-atîta frig în țara roind de temniceri,
și-atîta suferință acolo unde-s mulții,
că te întrebi : „Cizmare, ce faci ? ce poți să faci ?
tu, ce scrîșnești de milă cînd vezi în ger desculții !!"

...Din lampa fumegîndă n-a mai rămas decît
o pată de lumină ce tremură bolnavă,
și fluturi de funingini se-nalță fîlfîind,
cunună rotunjindu-i cizmarului în slavă...

Ciocanul, la picioare, stă obosit. Ei, hai,
și-acum ridică tocul și-n ritmurile sale
fă glasul să sfărîme palate și oglinzi,
fă glasul să se-nalțe, dar nu pe mări de jale,
poete...

. . . .

A tremurat hîrtia de-un fulger ca de lacrimi.
N-a vrut doar el să-şi spună durerea : toţi ai lui :
— *Flămînzi, venim la poarta-ţi, sfîntă muncă!*
Giganţi învinşi...

...Un strop doar, de lumină, pal, lampa mai aruncă
şi-n pumnii mari, de piatră, o lacrimă-a picat.
Plînsese — şi lumina pierea, mereu mai scundă,
şi lampa deodată se stinse-ntr-un oftat.

OASPELE

Cocioaba rămăsese un cuib de beznă oarbă...
Simţeam că e-n odaie cizmarul meu, la fel
ca şi-nainte, numai că sta în întuneric —
cînd se deschise uşa, şi-un om ca de oţel

intră şi, salutîndu-l, iscă fosforescenţe
şi-mprăştie lumină din ochii-i, şi scîntei...
Cizmarului îi spuse : — „Tovarăşe" — pe urmă
îşi puse-alături şapca lucioasă de ulei,

şi lîngă lampa neagră, întinse — stacojie —
o carte. Şi lumina zbucni-n odaie iar.
Zăcea-n funingini lampa, dar steaguri roşii-o mie
iscară o lumină de trandafir solar.

Şi auzii un cîntec de robi pornind la luptă
şi năpustind ciocanul nu-n cuie, ci-n cătuşi...
Şi-am tresărit. Cocioaba sta singură ; poetul
intra cîntînd în fabrici, bătea la scunde uşi,

făcea din lacrimi ploaie de-oţel scânteietoare,
din grevă : cînt de moarte stăpînilor tirani,
din stihuri : gloanţe-n arma desculţilor din zare
şi din dreptate, straie tăcuţilor sărmani.

. . . .

...Să-l mai zăresc o dată-n tăcuta lui cocioabă,
îmi aruncai privirea c-un secol înapoi :
nu-l mai zării. Pe ţărmul dreptăţii ajunsese :
era în vremea noastră, alăturea de noi.

1960

TRIUMFUL

(1961—1974)

TIERRA, TIERRA !*

...Şi zgomotul motoarelor torcînd văzduhul
ca patru tigri-n zbor disciplinat,
şi printre nori oceanul ca o fiară
cu pielea încreţită de fiori.
Motoarele torcînd ca nişte tigri...
Somnul
pe care-l ţese zgomotul motoarelor
ca pe o pînză mirosind a cloroform...
Capul ce mi se clatină
întocmai ca un clopot
cu pletele de plumb, în vis...
Motoarele şi somnul somnul somnul
motoarele motoarele şi somnul
şi gîndul cu turbinele-i de valuri ce se-alungă,
se schimbă şi se zbat...

---

* Dintr-un poem despre Cuba (Prologul)

...„Santa Maria"... navă bună... cu pînzele umflate de azur...
Şi „Nina", fără doar şi poate...
Acum, purtat sînt
de o corabie ce zboară
cu patru prore zbîrnîind, torcînd,
şi două uriaşe vîsle
laterale.

Un glas : — *Trageţi la vîsle !*
(Trag)
— *Mai tare ! Hai, mai tare !*
(E, poate,
— îmi şoptesc —
Pinzón
Alonso)
— *Mai repede, mai tare !*
(Trag)
(Unde-o fi Cristofor ? Desigur, e la proră.
Mereu vrea să descopere el singur).
— Hei, don Colon ! Hei, comandante !
(E glasul meu ?)
— Hei, comandante ! Don Colon !
(Unde s-o fi ascuns)
— *Cine-a strigat ?*
— Eu.
— *Gura, Hai,*
trage mai tare !
(Trag) (o mai fi mult ?)
— *Acela*
ce-o să zărească mai întîi pămîntul
primeşte două mii ducaţi.
— Aşa e ?
-- *Taci ! Trage mai tare !*
(Trag)

— Ce căutăm noi,
don Alonso ?
— *Aur şi sclavi*
— Şi-i vom găsi ?
— *Fireşte, însă*
trage mai tare !
(Trag)
— Unde-i găsim ?
— *Unde-i pămînt*
acolo sînt şi sclavi.
— Şi unde e pămîntul ? Unde ?
Unde-i pămîntul ?

. . . .

Hei, compañero ! Tierra !
Tierra ! Tierra !
...Noaptea s-a spart ! Ce ţăndări
albastre, negre, aurii !...
(Cine mă zguduie ? Tresar.)
— Hei, tierra ! Tierra !
Tresar din somn.

E Cuba jos, imensă
pepită de-aur.
Şi oamenii care ne-aşteaptă, însă nu
cu papagali pe umeri.
Oameni... oameni ne-ntîmpină...
şi nici un zornăit de lanţuri...

oameni cu păsările zîmbetelor libere,
cu zîmbete ce zboară către noi
ca să ne-atingă buzele şi-apoi
să se înalţe către cerul

de-azururi tropicale,
fără cătuşe.
Şi armele-automate le strălucesc pe umeri
ca nişte zburătoare fidele,
păsări ce ştiu
să ciripească-n fel şi chip,
Sub bolta nesfîrşită-a Libertăţii.

TRIUMFUL

Şi iată omul aruncat în vid
(în vidul nesimbolic),
omul fără de pată, fără nici o vină,
şi care printre noi
n-o să revină
niciodată.
El n-a înaintat nicicînd
pe sîrmele minciunii,
ţinînd în echilibru o prăjină
de întuneric, nevăzută, lină,
cu ajutorul căreia, urcînd în oscilaţii,
primejdioase pururi pentru alţii,
s-ajungă sus
ca să păteze stelele
şi să le pîngărească
potirul.

El n-a făcut aceasta niciodată.
Arzînd de dragoste
pentru adevăr,
s-a prefăcut în faclă, fără
să se prefacă
şi de aceea
i s-a pus pe piept
o tablă : „Incendiator“
Şi-acuma, iată-l, azvîrlit e-n vid
(în vidul nesimbolic), ca să
se stingă,
să dispară,
să nu mai ardă feţele-asasinilor.
Se prăvăleşte-n vid
(în vidul nesimbolic),
dar tot ceea ce zbirii lui ar vrea
să întîlnească-n cale
ca să-l sfărîme :
o lume dură, neînsufleţită,
ziduri, pavaje-alcătuite
din ochi de piatră,
cabluri, beton, stînci, mări
şi constelaţii
se dau în lături pline de
evlavie —
şi flacăra lui un drum e
în infinit
ce scapără de lacrimi
şi de triumful nedorit
în lumea lucrurilor mute.

NIMBUL

...Şi se făcea că, stînd pe spate,
rănit şi de duşmani încins,
un nimb de arzătoare spade
mă-nconjura. Păream învins.

Oricît de mică, o mişcare
dacă făceam, s-ar fi părut
că moarte-aduce. Scrîşnitoare
tăişuri — şuierau : — Stai mut !

Ca limbi de viperă-ascuţite
pîndeau să vadă : ce-o să fac.
Şi eu ştiam că liniştite
vor sta doar dacă o să tac.

— Poţi să trăieşti o veşnicie,
de nu-ţi mişti pletele în vînt,
stînd răsturnat, pîndit de-o mie
de-arătătoare scăpărînd

şi chipul tău, ce ascuţit e
nu doar din naştere : de chin —
cu vremea, linii rotunjite
va căpăta, şi nu-i puţin !

Căci te vei îngrăşa-n tăcere
sub pînda noastră stînd culcat
şi trupul, ce-n cămăşi de fier e,
se va muia, neapărat...

...Ca un meteorit ce-n humă
căzut, stă palid şi stingher,
şi-n timp ce mlaştina-l sugrumă
visează oştile-i de fier,

eram, şi ascultam, departe,
cum marea-şi înălţa tunînd
un cîntec vertical ce-mi arde
şi-acum în piept, şi orişicînd.

— Ridică-te, chiar pentru-o clipă,
ridică-te, să te zăresc,
din spada lor fă-ţi o aripă,
ridică-ţi chipul bărbătesc !

Ridică-te şi-arată-ţi faţa
cu nimbu-acesta infernal,
căci se iveşte dimineaţa
săltînd pe calu-i de opal,

şi nu te vede pe întinsul
acestei zări unde-ai căzut.
Spre cer te saltă, căci învinsul
e doar cel nemişcat şi mut.

...Şi am sărit, străpuns de spade
şi-am şi murit odată-atunci
şi auzii cum trupu-mi cade
de sus, brăzdat de mii de dungi,

de mii de dungi de sînge, care
umflîndu-se, schimbară timpul —
căci zorile veneau călare,
aprinse, să-mi sărute nimbul...

TÎRZIU

Oh, acum... cît îmi pare de rău...
rău pînă în iad...
Nu trebuia să las să se întîmple...
Nu trebuia să te las...
nu trebuia să te las să te soarbă
setea flăcărilor...
nu trebuia să te las...

Un pumn de cenuşă... Mai eşti doar atît...
un pumn de cenuşă,
pe care trebuie să-l apăr
de-o cît de neînsemnată
respiraţie a vîntului,
de o cît de neînsemnată

clintire,
pînă şi de
bătăile inimii mele...

Şi te-am privit cînd,
cu toate că de gheaţă,
era încă timp...
I-aş fi putut opri...
Pămîntul, poate, ţi-ar fi dat carnea
pe care nu o mai aveai...
bieţii tăi sîni dispăruţi
şi doi papuci,
în vîrf cu ciucuri moi de iarbă.
Dar te-am lăsat setei nebune
a flăcărilor.
Şi-acuma eşti o păpădie,
o biată păpădie
de cenuşă...
Şi te privesc
şi nu îndrăznesc să răsuflu...

MAMA

De-atîta plîns, avea pe ochi
o plasă tremurînd sfioasă
sau mîndră — cum pot şti eu, oare ?... —
sărmanele-i mărgăritare.

Iar ochii ei, căprui doar unul,
şi cellalt verde ca ai mei,
clipeau de parcă pururi tunul,
bătînd în anii noştri grei,

ar fi-ngrozit-o nu pe dînsa,
ci pe copii, pe noi, ce-n pînza
de-atîtea lacrimi tremurîndă
ne oglindeam, goi, stînd la pîndă,

înfăţişînd cu-alţi prunci, puzderie,
de pe cuprinsul lumii-ntregi
încremenita infanterie
a foametei, ce-o înţelegi...

LASĂ-MĂ

Lasă-mă să te mîngîi
lasă-mă să te mîngîi pe coapse
lasă-mă să-ţi mîngîi inima
lasă-mă să-ţi mîngîi ochii
lasă-mă să te mîngîi
să te mîngîi.
Lasă-mă să-ţi mîngîi
coapsele şerpuitoare
ale miresmelor tale
umbrele de foi leneşe
ale pleoapelor tale
lasă-mă să-ţi mîngîi
dogorîtoarea cupă
cu care-ţi aperi inima
Lasă-mă să te mîngîi
Pentru tine
mi-am tăiat ghearele.

Priveşte : zece semilune
sclipesc, printre stelele umede
pe cer.
Lasă-mă să te mîngîi
Nu vreau să te sfîşiu.

PĂDURE LA ŢIGĂNEŞTI

Pădure, straniu ocean
cu ape foşnitoare, grele,
ce pe nisipuri lungi de stele
te clatini, flux diluvian

sfărmînd înaltele inele
de-azur adînc, o, gardian,
prizonier, înalt ochian
al anotimpurilor mele,

albastra cheie dă-mi ce poate
să-nvie şoaptele de-atunci
şi umbrele îmbrăţişate,

şi frunzele ce le arunci
mereu pe ţărmul care zboară
din veşnica ta primăvară.

PICĂTURA

Ți-e inima o micşunea
şi-am sărutat-o astăzi cînd
mă aplecasem la pămînt
gândindu-mă la Mare

La Marea care ne aşteaptă
cu sîni umflați cu coapsa dreaptă
cu tulburată răsuflare.
O, Mare...

Şi voi veni, şi tot cu ea
cu picătura ta albastră
de micşunea,

o, Mare,
cu stropul ce mi-a mai rămas
din ce-a-nghițit pămîntul...

24 mai 1971

ÎN VÎRFUL INIMII

Lacrimile copacilor nu pot să cadă
decît dacă le culeg în pumnii mei.
Cine are urechi, cu ele o să vadă
prin ochii pisicii fără clopoţei.

Umblu în vîrful inimii, să nu fiu auzit,
dar bătăile sale mă dau de gol,
încît lacrimile din pumn mi-au căzut rostogol
şi pădurea e acum un rîu liniştit.

Noiembrie 1 9 7 2

ROMANTICĂ

Era un doge aspru cu chip tăiat în piatră
născut în Eritreea, pe ţărmul african.
Veneţia îl smulse de la natala-i vatră,
şi-l duse în lagune cînd nu avea un an.

Cu zîmbetu-i de fildeş pe faţa lui mulatră
cu mîna-i unduioasă pe greu-i iatagan
era cu mult mai falnic decît un Loredan,
în faţa lui Cetatea căzuse idolatră.

Cădeau ploi de rubine cînd îşi smucea dîrlogii,
trecînd pe armăsaru-i — şi-n urma lui buldogii —,
nepăsător la plînsul superbelor amante.

Dar palmierii-n suflet îi legănau vedenii
şi într-o noapte neagră trădînd veneţienii
aprinse-ntreaga mare cu sîngele-i, la Zante.

1962

LUI SHAKESPEARE

Prin labirintul crimelor, prin vicii,
prin sînge, printre crini, o, ce firesc
e mersul tău şi cît de tineresc,
înalt ca lumea înfruntînd suplicii,

însă mereu ştiind că laşii, micii,
chiar de-s uriaşi, nu pot ce-i omenesc
să năruie, fiindcă îşi găsesc
în chiar făptura lor oglinda fricii...

Tu, Shakespeare, printre flăcări, mă conduci...
Dă-mi mîna şi arată-mi iar şi iară
că omul este mai presus de duci,

că mîna este mai presus de gheară
şi că pedepsitoarele năluci
din iarnă ies, suind spre primăvară.

ÎNVĂPĂIAT VOI FI ÎNTOTDEAUNA

Cum o să pot deveni vreodată rece,
rece, palid, frumos şi întins
în mînă c-un măr de marmoră nins
ca Paolina Borghese ?

Ochii mei scăpărători ca spiţele
cum să pot crede că vor
încremeni vreodată ?

Plasa de foc a vinelor mele
să se prefacă-ntr-o stinsă reţea
de crengi argintii ?

Nu vă grăbiţi, lăsaţi...
Pe piept nu-mi puneţi flori,
pe gură nici un galben.
Învăpăiat voi fi întotdeauna, sărutat
de buzele aprinse ale soarelui,
de trandafirul meu aprins
în noapte.

DEPARTE

Îngropaţi-mă în cimitirul cel mai necunoscut
acolo unde sînt îngropaţi oamenii cei mai sărmani,
acolo unde cresc florile întîmplătoare,
florile semănate de vînturi.
Îngropaţi-mă în cimitirul cel mai necunoscut
unde nu răsună niciodată fanfarele funebre,
unde cei morţi sînt părăsiţi iute
pentru ca nimănui să nu-i fie milă de mine.
Îngropaţi-mă în cimitirul cel mai necunoscut,
în cimitirul cel mai puţin înflorit,
unde vara ţîrîie un singur greier
şi unde iarna întinde peste morminte
o singură plapumă albă.

Îngropaţi-mă în cimitirul cel mai necunoscut,
acolo unde sînt îngropaţi oamenii cei mai sărmani,
care-şi strîng tare-tare braţele
de-alungul trupurilor,
ca să ia loc cît mai puţin.

1958

NEÎNŢELEGERE

S-a spînzurat aseară sfîntul.
Nu-nţelegea nimic.
A tremurat un pic pămîntul.
Părea să fie frig.

Ajuns cam la sfîrşitul vieţii,
ce-aş fi putut să spun ?...
Mi-am pus, să dorm, la cap nămeţii.
M-a deşteptat un tun...

30 aprilie 1973

PĂDURARUL SUB FRUNZE

Unde pădurea e semeaţă
şi-o ceaţă pală este iarba
acolo vine pădurarul.
Secure are şi o coasă
şi o gîndire ne-nţeleasă
Îi trebuie copaci înalţi
dar nu-n picioare, ci-n sicrie,
şi-ntîi e coasa care-şi trece
prin iarba mică limba-i rece
şi o preface în pustie
sălbatică sub lună...
Apoi, securea-i prăvăleşte
unde stejarul are-nfiptă
adînc o talpă de vecie

Şi din stejar foi mii căzînd
fac pădurarului o criptă
sub care lung îi ia măsură
stejarul mort cu fruntea sură...

19 noiembrie 1 9 7 2

SORA MEA

Vaca are ochi atît de blînzi
şi mă înţelege mai bine
decît voi, fraţi ai mei, pe mine

Pentru că voi nu m-aţi mai vrea
şi m-aţi goni departe
mult mai aproape de moarte
decît vaca prietena mea,

care spre mine priveşte
cu ochi înţelegători
de mărgărite şi nouri uşori
cu gîndul spre abatorul ce ni se pregăteşte
şi ei şi mie deopotrivă
de nevăzuta forţă nemilostivă

Şi fruntea sa e de zăpadă blîndă
şi nu poartă ochelari de beznă
şi cornul ei e de lună şi mă păzeşte
şi nu stă la pîndă...

12 noiembrie 1972

ÎNGERUL CIUNG

În cea mai tristă dintre case
unde-au rămas cîteva oase
de păsări albe friguroase,
în casa unde şi ea stase
la numărul 36,
zac eu, cu o aripă moartă,
şi cealaltă care se zbate
ţintind spre-o zare ce-i deşartă
nevrînd nimic din ce se poate.
Pe spate stau printre năluci
care-mi şoptesc : tu nu te duci ?
Şi aş pleca, dar nu ştiu drumul,
în iarna vălurindu-şi fumul,
şi-mi mişc un braţ, dar nu mai ştiu,
de-i cel ce-a fost odată viu
sau de-i acel ce vrea să bată
un cer care nu se arată
şi unde trebuie s-ajung
cu aripa de înger ciung

12 noiembrie 1972

ZĂVOR

Pierduto, nu mă mai iubeşti,
tu nu te mai arăţi nicicînd,
Pierduto, nu vrei să-mi găseşti
un timp ce nu bate sunînd

Pierduto, ai putea orice
dacă ai vrea, dar nu mai vrei
şi totul stă închis cum e
cu toate că ai mii de chei,

cu care ai putea deschide
pustiile-mi ore livide
şi ai putea să pui zăvor
la orele care mă dor

Pierduto, ai albastre cleşti
făcute să deschidă stele
Pierduto, nu mă mai iubeşti,
măcar striveşte-mă-ntre ele

5 decembrie 1 9 7 2

IERTARE

Cînd voi fi ţărm şi cînd voi fi nisip,
cînd o să fiu ceea ce nu dispare,
cînd o să fiu legănătoare Mare,
cînd nu o să mai pot să tac, să ţip,

cînd o să am o mie, nu un chip,
o mie de înfăţişări barbare,
retrase, şi gonind, şi schimbătoare,
după cum eu voi vrea, cu lungi aripi,

ce se vor şterge, fără să apună,
şi cînd din soare sigur voi putea
să fac, sburîndu-i razele, o lună, —

atunci de-abia senină faţa mea,
privind spre lumea voastră ce-o s-apună
îi va aprinde-o lacrimă de stea.

1971

ASFINŢIT

Cînd încep să-mi ascult inima
şi ea nu mă mai ascultă

Cînd privesc păsările plecînd
şi nu ştiu dacă mă voi mai întoarce

Cînd umblu pe străzi transparent
şi toţi mă străbat neştiind

Cînd am în urmă o flotilă
de bărci cu vîslaşi ce-au pierit

Cînd trec prin grădini de altădată
privind spre copiii ce cresc

Cînd vreau să-mi revăd generaţia
şi merg unde iarba-i de piatră

Cînd tot ce-aş dori e să nu fiu
trezit de nimic niciodată

Cînd mi-au rămas dintr-o viaţă
un stol de hîrtii tremurînde

Atunci îmi şoptesc : este vremea,
acoperă-ţi faţa... Va ninge...

19 noiembrie 1972

LEAGĂN

Spălătoreasă a durerilor, Mare,
Mare ce vii, Mare ce te retragi,
tu ce mă acoperi cu muguri atîta de fragezi,
Marea mea blîndă, furioasa mea Mare

Nu pot să cred în ceea ce nu înţeleg,
nu pot să mai cred în ceea ce-i puternic şi nu e,
glasul meu se îndreaptă spre urechea lunii
ivită din lumea ta legănătoare

Roză ureche a lunii ieşită din Mare
în tine mai cred încă
în noaptea care începe lin să mă-nvăluie
în foşnetul stelelor mele ascunse

Placidă mare şi insistentă
şi nesupusă morţii niciodată,
rostogolind lumina în tine împletită,
verde-ntuneric sunîndu-mi în inimă,

cu ceea ce nu se uită vin la tine
în braţe avînd ceea ce numai eu ştiu,
ceva ce trebuie să fie legănat totdeauna
ca un copil al tău fără de moarte

1970

VERSURI UITATE

ELEGIE PENTRU DISPARIȚIE

I

Zeii de apă, bărboșii,
Îmi caută chipul zadarnic...
Mi-aș spune că nu m-au uitat —
Dar nimfele dorm...

N-am scris niciodată sufletul pe nume,
Șoptindu-mi : singur va ști să răzbească, —
Vînt legănînd strune,
Abur clătinînd plete pe ceașcă.

Caii s-au poticnit în păduri,
Fald lîngă fald sburîndu-mi mantalele.
O, Doamne, cresc ciupercile pe guri...

Să tac — poate-or veni să mă afle.

Lacul suie în seară
Palmele albe, de fumuri !
Oh, măcar în secară
De m-ar regăsi...

II

Vocea de-atuncea nici cît
Mătăniile vechi, de smaralde,
Între sînii-n care șopteam
Nu și-a păstrat inelele,
Inelele-atîta de calde...

Perdelele nu mai aruncă
Păianjeni de-arginturi pe scînduri...
De mult,
Cînd rămîneam pe gînduri,
Altfel credeam că va fi...

Lacrima nu a păstrat
Pe hîrtie, decît niște pete.
Regretele s-au îngropat.

Îngroapă-mă adînc sub regrete...

1935

ELEGIE

O, nu voi putea să păstrez
Nici cel puțin o biată undă
Din plînsul de harfe sub care
Ochii tăi gravi se scufundă...

Umbrele se iau de mînă
Și-amar te pierzi printre ele,
Pată de soare-n fîntîna
Posomorîrilor mele...

Te caut prin toate toamnele,
Plîngîndu-te, strigîndu-te,
Și nu te mai pot regăsi,
Regină a decolorărilor !...

N-ai fost decît o umbră de ciută,
Într-un ocean de ninsoare.
Paşii tăi nu-i mai găsesc,
M-am rătăcit în uitare...

Acum eşti încă lîngă mine,
Dîndu-mi gura ca pe-un colier de foc.
Îngrozit aprind lumînările —
Dar nici oglinda nu te păstrează deloc...

Rămîi aşa cum stau eu
Cu capu-n mîini şi-n jale
Privind la timpul de sus,
Care ne-ngroapă în vale...

1935

ŢARA DE FOC

I

Cascade-agonii ale apelor,
Batiste-hohot al primei despărţiri, —
Primăverile duse pe bulevarde
Fîlfîie lîngă voi, subţiri...

Nu m-am uitat decît pe mine ;
Niciodată pe voi, niciodată.
Risipiţi oglinzile care mi-arată
Arborii stinşi !

O, şi durerea de-a crede
Că iubitele se mai gîndesc
La vremea ce nu se mai vede...

Orele-ngălbenesc...

II

Poate-ntr-o ţară de foc,
Călătorind întotdeauna,
Statuile-ar păstra faţa
Iubitelor nestinse ca luna...

Cîntăreţii-ar muri mult mai simplu
În braţele lirelor, decît între paranteze,
Oprind pe umerii-amantelor timpul,
Întors din trecut, să ofteze...

1935

LADY MACBETH

I

Treci pe lîngă mine tăcută,
Treci ca printr-o sală pustie,
Cu frunzele mîinilor roşii ca vinul,
Cu paşii-n alunec uimit ca o plută...

Afară-n decembrie, aerul a-ntins
Oglinzi, să mă vezi, să te vezi şi să plîngi...
În hohot să plîngi întîlnindu-mă nins,
Uşor ca un fulg în visuri adînci...

Nu-nchide aburita fereastră : masca odăii !
Zadarnic fugi de toamnele grele de sînge...
Vai, roza obrajilor mei şi-a picurat petalele-n mîinile tale,
Palido, —
Şterge-le să n-o vezi cum plînge...

Nu, în zadar cobori draperiile,
Spunînd : am lăsat amintirea departe, afară ;
Zăpezile anilor se suie pe scară,
Sclipind la geam cu herminele lunii.

Triste la geam cu herminele lunii...

II

Mi-ai ucis visul şi-acum ţi-am rămas
Umbra ta albă lîngă părul tău negru,
Cunună de corbi peste fruntea-ţi de var,
Melancolie-a pustiului glas...

Şi părul tău e acum un crepuscul
Luminînd obosit noaptea-n ruine,
Fîlfîind spre somnul ce se retrage
În parcu-ngropat sub zăpezi lîngă mine...

1 9 3 6

FINAL

Din toate albinele lunii, nu zboară
Niciuna sub noaptea, sub viaţa mea...
Tăcute, departe, mîngîie, coboară,
Pe frunţile tuturor cîte-o perdea.

Zadarnic, pustiu şi zadarnic e plînsul,
Căci, vai, amintirea mi-aduce plocoane
Amurguri doar, voci cufundate-n oceane —
Şi inima mea pe care-o îneacă plînsul...

Dar unde sunt feţele şi unde săbiile
Voastre, umbre de azi, zei limpezi de ieri ?...
— Ne-au căzut buzele, coclite-s corăbiile,
Pierite-n adîncuri, pierite pe veci...

Sunteţi o aiurare a vremilor surpate,
Nu mai puteţi scoate-un singur cuvînt
De sub undele groase-ale zilelor,
Nici cît mierla din pom, nici cît cucul din vînt !...

Strigate pe nume, lăsaţi să răspundă
Singurătatea-n locul vostru —
Şi neavînd luna, mă-nconjuraţi
Ca pe o insulă-n văluri de ceaţă...

Din tot ce a fost, din toate suspinele,
Mi-aţi mai rămas voi, clătinate ca mările,
Şi întinzînd peste toate ruinele
Pustietăţile, tăcerea, uitările...

1936

AMINTIREA

Şi nu va trece timpul mai mult decît odată
Şi pentru noi, iubire cu părul inelat,
Iar zîmbetul de-acuma, de ieri şi de-altădată
Va fi în amintire de-abia cît un oftat

Al unui val de mare pe-o insulă pustie...

Nu voi sclipi în Mexic ostaş la Juarez
Şi nici în Galapagos sub stelele visate...
Pierdut în ceaţa vremii, o să mă-ndepărtez
Cu numele-ţi pe buze schimbat : Melancolie...

Căutînd în ochii-mi veşteji păduri ce nu învie,
Un fîlfîit de spaimă o să ascunzi sub gene,
Prin ale căror umbre de toamnă fumurie
Voi legăna cu gîndul un ţărm cu indiene...

Spre faţa mea brăzdată de fluvii anonime
Vei luneca-n piroga regretelor, tăcută,
Şi revărsîndu-ţi părul amar ca o cucută
Pe buzele-mi ascunse de ani ca nişte crime,

Te vei feri de mine, crezînd că mai trăieşti...

O frunză transparentă vei fi, şi prin nervuri
Îmi voi zări scheletul de fum ce-l ocroteşti...

1941

CUPRINS

HANIBAL
(1973)

Râul pe obraz

FRUMOASA ADORMITĂ
(1945—1970)

STIHURI DESPRE POETUL CIZMAR

TRIUMFUL
(1961—1974)

VERSURI UITATE

Lector: TRAIAN RADU
Tehnoredactor: POMPILIU STATNAI

Bun de tipar 30.01.1974. Tiraj 1430 ex. legate.
Coli ed. 6,40. Coli tipar 23,25.

Tiparul executat sub comanda
nr. 1/1504 la
Intreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918",
Str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97
București
Republica Socialistă România